

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Bemærkninger:

Bemærkninger om formål og bestemmelser:

Denne fredning indeholder ingen udtrykkelig formålsbestemmelse. Formålet må derfor udledes ud fra en fortolkning af fredningsafgørelsen. I dokumentet er de generelle bestemmelser fremhævet. Den fremhævede tekst er vejledende og er fremhævet som hjælp til læseren. Fredningens generelle bestemmelser kan også optræde uden for de markerede områder. Et fuldstændigt billede af formål og bestemmelser forudsætter, at hele afgørelsen fra fredningsnævn og Overfredningsnævnet/klagenævn læses.

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af bestemmelserne](#)

Domme:

Taksationskommissionen:

Overfredningsnævnet:

Fredningsnævnet:

Forslag:

Dispensationer: sidst i filen med nyeste til sidst

OVERFREDNINGSNÆVNET>

20/5-77

1113 III NØ

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1977, den 20. maj, afsagde overfredningsnævnet følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 2178/73 vedrørende fredning af Alslev å med tilstødende arealer i Esbjerg og Varde kommuner. (Overfredningsnævnets kendelse afløser fredningsnævnets kendelse af 11. december 1972).

I. Fredningsnævnets kendelse af 11. december 1972 - i hovedtræk.

a. Sagens rejsning og omfang.

I september 1969 rejstes efter begæring af det davarende fredningsplanudvalg for Ribe og Ringkøbing amter fredningssag for en ca. 3 km lang strækning af Alslev å med tilstødende arealer fra Forum bro i øst (hovedvej A 12) til Alslev mølle i vest. Arealerne, der ligger i Alslev sogn, Varde kommune, og Brøndum sogn, Esbjerg kommune, er opført under 28 løbenumre og udgør efter den endelige påstand ialt ca. 107 ha, hvoraf langt størstedelen er omfattet af åbyggelinie, jfr. § 47, stk. 1, nr. 2 i lov nr. 314 af 18. juni 1969.

b. Fredningsområdets beskrivelse.

I rejsningskrivelse af 9. september 1969 onlyser fredningsplanudvalget bl.a.:

"..... Alslev å er i 1966 blevet opgravet, og enkelte større slynger er blevet gennemgravet. Denne regulering har betydet en vandstandssænkning ved Forum bro, mens der som følge af opstemningen ved dambruget ikke er sket nogen væsentlig vandstandssænkning længere mod vest. Som følge heraf

vil de tilgrænsende engarealer næppe kunne dyrkes i omdrift, og i den nedre del vil ådalen som hidtil forblive som sumpet eng med mosehuller, rørskar og pilekrat. Kun en ny åregulering med afløb neden for stemmeværket vil kunne ændre disse forhold.

Ådalen omkranses af lave skråninger, der dels henfigger som lyngarealer, dels som vedvarende græs. På nogle af lyngarealerne findes en del selvsået opvækst, hvis fjernelse yderligere vil fremhæve landskabet.

Umiddelbart nord for ådalen findes et militært øvelsesområde, der fortrinsvis henligger som hedebakker. Gennem dette område strækker der sig en meget smuk dal med en bæk, som udmunder i Alslev å."

Til området knytter sig endvidere ifølge udtalelse fra Naturhistorisk forening for Sydvestjylland botaniske og ornitologiske værdier.

Hertil kommer, at arealernes nære beliggenhed ved de to større byer, Esbjerg og Varde, (afstand henholdsvis 10 og 6 km) giver dem en betydelig værdi som nærrekreativt område og som ekskursionsområde for bl.a. disse byers folkeskoler, gymnasier og seminarier.

c. Fredningskendelsens indhold.

Ved fredningsnævnets kendelse af 11. december 1972 er fredning af ådalen gennemført i alt væsentligt som påstået af fredningsplanudvalget. Det fredede er herefter pålagt fredningsbestemmelser, der tilsigter at bevare den uberørte ådal i dens nuværende tilstand, bl.a. med forbud mod at inddrage de lavtliggende, uopdyrkede arealer, ialt ca. 80 ha, under omdrift, samt mod at foretage terrænændringer, herunder grus- og sandgravning i de tilstødende højereliggende arealer. Endvidere tillægger kendelsen offentligheden adgang til gående færdsel til en del af dalen nord for åen ad en udlagt sti, delvis beliggende på militærets tilstødende arealer, samt på de uopdyrkede arealer mellem stien og åen.

I erstatning er tilkendt ialt 105.905 kr. samt i advokat- og grusundersøgelsesomkostninger 7.600 kr. En del af erstatningen vedrører arealer med påståede grus- og sandforekomster - ialt ca. 21 ha beliggende syd for åen - tilhørende 10 ejere. Disse har under navnsbehandlingen ladet ingeniør H. A. Bojlesen, Esbjerg, udarbejde en undersøgelsesrapport over forekomsternes mængde og art og har på grundlag heraf krævet erstatning for ialt 170.000 m³ grus og 500.000 m³ sand med tilsammen ca. 1,4 mill.kr.

II. Overfredningsnævnets behandling.

a. Anke.

Fredningsnævnets kendelse er anket af samtlige ejere - bortset fra lb.nr. 2, 3+12 og 21 - de fleste repræsenteret af landsretssagfører Gerhard Kjær, Esbjerg.

De ankende har påstået fredningen ophævet, subsidiært tilkendelse af højere erstatninger.

Endvidere er kendelsen anket af Ribe amtsråd med påstand om fredningens ophævelse som upåkrævet, subsidiært at amtsrådet kun tilpligtes at udrede 1/10 af fredningsudgifterne.

b. Besigtigelse og beslutning.

Den 8. maj 1974 har overfredningsnævnet afholdt besigtigelse og møde med bl.a. de ankende og deres advokater.

Et mindretal på 2 af overfredningsnævnets medlemmer finder ikke, at der er grund til at frede de omhandlede arealer mod tilkendelse af erstatning, idet området - som anført af Ribe amtsråd - findes tilstrækkeligt beskyttet mod indgreb ved gældende lovbestemmelser. Disse medlemmer stemmer derfor for at ophæve fredningsnævnets kendelse.

Et flertal på 4 af overfredningsnævnets medlemmer finder, at ådalen bør undergives fredning. Disse medlemmer har ud over de landskabelige værdier lagt vægt på den betydning, området vil kunne få som nærrekreativt område for især Esbjerg kommune, hvor der i kun få kilometers afstand er nye boligområder under udvikling. Endvidere findes det af særlig betydning, at området ved fredningen åbnes for offentlig adgang, og at fredningsservitutten giver mulighed for pleje af arealerne.

Herefter er besluttet følgende:

1. Fredningens afgrænsning.

Den af fredningsnævnet fastsatte grænse godkendes, dog at hele ejendommen matr.nr. 2 k, Forumlund, Brøndum sogn, fredes. Endvidere er grænsen over ejendommen matr.nr. 1 a, Alslev Mølle, og Langsom Gårde (lb.nr. 1) udrettet - uden ændring i størrelsen af fredet areal. Fredningsgrænserne fremgår af det nærværende kendelse vedhæftede kort.

2. Fredningens indhold.

a. For det fredede gælder følgende generelle bestemmelser:

1. Ændringer af åens naturlige løb og nuværende vandstand må ikke finde sted, udover hvad almindelig oprensning nødvendiggør.
2. Enhver foranstaltning, der kan virke skadelig på den naturlige plantevækst og ændre karakteren af mose, eng, hede eller overdrev inden for de på kortbilaget nærmere angivne arealer er ikke tilladt. Opløjning og inddragning af disse arealer under omdrift må således ikke finde sted. De fredede arealer må ikke tilplantes - dog skal eksisterende læplantninger kunne fornyes.
3. Der kan på foranledning af fredningsmyndighederne - efter forudgående meddelelse til ejerne - træffes de nødvendige plejeforanstaltninger til bevarelse af naturtilstanden, herunder fjernelse af selvsåede træer og buske. Ejerne skal være berettiget til at udnytte eventuelle muligheder for at aflægge effekter af disse træer og buske. Plejeforanstaltninger skal foretages uden udgift for ejerne.
4. Ændringer af terrænformerne må ikke finde sted. Således må der ikke foretages afgravning og påfyldning udover, hvad der er nødvendigt til almindelig udgrøftning og lignende. Der skal dog være tilladt på matr.nr. 1 c, Alslev Mølle og Langsomgårde, Alslev sogn (lb.nr. 3) at etablere damme til yngel- og sættefisk samt nogle få store damme til moderfisk på arealer henholdsvis nord og syd for Alslev å efter retningslinier i det forelagte skitseprojekt af august 1972.
5. Det er ikke tilladt at foretage nogen form for bebyggelse, opstilling af campingvogne, skure, boder, master eller skæmmende indretninger af nogen art. Den eksisterende spejderhytte på matr.nr. 9 p, Toftnæs by, Alslev sogn, må bibeholdes.
6. Teltslagning er ikke tilladt.
7. Henkastning af affald og lignende materialer er ikke tilladt.
8. Etablering af hegn ud over de nødvendige kreaturhegn er ikke tilladt.
9. Luft-ellinedninger må ikke føres over det fredede. Det skal dog være tilladt at ombygge eksisterende 60 kV ledning på betonmaster til et dobbelt 60 kV ledningssystem på et-bens stålglittermaster i samme tracé.
10. Der tillægges almenheden adgang til færdsel til fods på de på kortbilaget viste områder.
Fredningsplanudvalget foranlediger, at der etableres og afmærkes stiadgang som vist på kortet, og at der opsættes skilte, hvorpå bl.a. skal

anføres, at færdsel sker på eget ansvar, at løse hunde ikke må medtages, at tobaksrygning og brug af åben ild er forbudt, og at anvendelse af radio og anden form for støjsspredning ikke er tilladt.

Fredningsplanudvalget etablerer nødvendige møller eller lignende gennemgange i eksisterende hegn.

11. Jagt- og fiskerirettigheder berøres ikke af fredningen.
12. Fredningen skal ikke være til hinder for, at der ved hovedvej A 12 etableres en parkerings- og rasteplads.
13. Påtaleret tillægges fredningsnavnet for Ribe amt.

b. Særbestemmelser.

Lb.nr. 4, K.F.U.M. spejderne, Esbjerg, matr.nr. 9 p, Toftnæs by:
Det skal være tilladt at etablere læplantning langs nord- og vestgrænsen af det fredede areal samt at udgrave en mindre sø i ejendommens østlige del. Beplantningens karakter og omfang samt søens udformning m.v. skal forud godkendes af fredningsnævnet.

Lb.nr. 13, J. Hedegaard Nielsen, matr.nr. 1 l, Forumlund:
Det skal med fredningsnævnets forudgående godkendelse være tilladt at etablere en mindre vildthejning i en lille slugt i den vestlige del af ejendommen, betinget af udjævning af udgravninger på ejendommen i forbindelse med en etableret dæmning.

III. Erstatningerne.

Overfredningsnævnet har tiltrådt det af fredningsnævnet anvendte erstatningsniveau for arealfredning, 500 kr. pr. ha, og stiudlæg - 8 kr. pr. løbende meter - medens erstatning for ulemper som følge af den offentlige adgang iøvrigt er forhøjet til ca. 500 kr. pr. ha.

I spørgsmålet om erstatning for grus og sand har overfredningsnævnet - modsat fredningsnævnet, der har lagt undersøgelsesrapporten til grund ved erstatningsudmålingen - alene tilbudt et mindre erstatningstillæg pr. ha for arealer med grus- og sandforekomster. Overfredningsnævnet har herved lagt vægt på Danmarks Geologiske Undersøgelser's udtalelse om de foretagne boringers ringe bevismæssige værdi med hensyn til materialernes art og om den vide udbredelse af lignende grus- og sandforekomster på øgnen samt på, at grusgravning ikke hidtil har fundet sted på de fredede ejendomme.

De fremsatte erstatningstilbud er accepteret af samtlige ejere, bortset fra ejerne af de syd for åen beliggende 8 ejendomme (lb.nrr. 1, 5, 6, 8, 9, 24, 26 og 27), hvor grusarealer af en vis udstrækning findes, idet disse ejere har ønsket erstatningerne fastsat ved taksation.

Ved kendelse af 19. august 1975 har taksationskommissionen fulgt de af overfredningsnævnet anvendte takster, bortset fra arealer med grus og sand, for hvilke kommissionen har fastsat et erstatningstillæg på 2.500 kr. pr. ha. Erstatningerne er fastsat som den merværdi, arealerne under hensyn til muligheden for at udvinde grus og sand må antages at have i handel og vandel i forhold til andre tilsvarende arealer uden mulighed for råstofudvinding.

I omkostninger er der for advokatbistand tilkendt ialt 7.100 kr. og for grusundersøgelser m.v. 5.925 kr., tilsammen 13.025 kr., jfr. den skematiske oversigt nedenfor.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Ribe amts fredningskreds den 11. december 1972 afsagte kendelse om fredning af Alslev å med tilstødende arealer stadfæstes med foranstående ændringer.

Fredningen omfatter herefter nedennævnte ejendomme med et samlet areal på ca. 108 ha som vist på vedhæftede kort nr. 2178/73, hvis matrikulationsangivelser er ført frem til juni 1974. De pågældende arealer pålægges de foran anførte fredningsbestemmelser mod tilkendelse af følgende erstatningsbeløb:

Alslev sogn,
 Alslev Mølle, Alslev by's jorder og Toftnæs by.
 gr.: grusforekomster.

Lb. nr.	Matr.nr.	Navn	fredet areal i ha	off. adgang ha	sti lb.m.	forbud mod om- drift ha	grusfore- komster ha	Tilk. erstatn.	samlede omk.
1. gr.	1 <u>a</u> , 9 <u>f</u>	P. Strange-Hansen Toftnæs.	11,7			8,1	5,2	18.900	950
2.	1 <u>c</u>	C.Agnar Christian- sen, Esbjerg.	16,0			16,0		8.000	400
3.	1 <u>e</u> , 9 <u>l</u>	Aksel Schack, Toftnæs.	2,4			2,4		1.200	
4.	9 <u>p</u>	KFUM-spejderne, Esbjerg afd.	8,0	8,0	150	8,0		6.400	
5. gr.	1 <u>f</u>	Gordon Noer, Toftnæs.	3,2			0,6	2,6	8.100	550
6. gr.	2 <u>c</u> , 3 <u>n</u> ,	Søren Nielsen, Toftnæs.	3,5			1,4	2,0	6.800	950

Lb. nr.	Matr.nr.	Navn	fredet areal i ha	off. adgang ha	sti lb.m.	forbud mod om- drift ha	grus- komster ha	Tilk. erstatn.	samlede omk.
7.	2 <u>d</u> , 2 <u>f</u>	Henning Andersen, Guldager.	1,6			1,6		800	
8. gr.	7 <u>e</u> , 13 <u>b</u>	Andreas Schack, Toftnæs.	1,5			0,3	1,2	3.800	250
9. gr.	5 <u>i</u>	Jørgen Sillesen, Risskov.	0,9			0,2	0,7	2.200	150
10. gr.	4 <u>e</u>	Eske Bennetsen, Toftnæs. (nu: Henning Bennet- sen)	0,1				0,1	200	50
11.	2 <u>a</u>	Ejnar Ehmsen, Guldager.	1,3			1,3		650	
12.	9 <u>d</u>	Aksel Schack, Toftnæs.	0,2			0,2		100	

Brøndum sogn,
Forum by og Forumlund m.m.

gr.: grusforekomster.

Lb. nr.	Matr.nr.	Navn	fredet areal i ha	off. adgang ha	sti lb.m.	forbud mod om- drift ha	grus- komster ha	Tilk. erstatn.	samlede omk.
13.	1 <u>a</u> , 1 <u>l</u>	J. Hedegaard L. Nielsen, Forum- lund.	15,5	10,5	220	11,5		14.700	
14.	1 <u>b</u>	K.E. Ellegård, Esbjerg.	4,6	4,6	90	4,6		5.000	
15.	1 <u>k</u>	L.L. Nielsen, Esbjerg.	1,4	1,4		1,4		1.300	
16.	4 <u>b</u>	Gunnar L.Jensen, Esbjerg.	0,6	0,6		0,6		600	
17.	3 <u>b</u>	Jørgen V.Jørgensen, Guldager.	0,6	0,6	85	0,6		1.300	
18.	3 <u>a</u> , (3 <u>g</u> inddra- get under 3 <u>a</u>)	Karl Nielsen, Forumlund.	3,9	2,0	280	2,0		5.600	
19.	2 <u>a</u> , 2 <u>d</u>	Erling Loklint, Forumlund.	5,2	3,2	390	4,8		7.200	

Lb. nr.	Matr.nr.	Navn	fredet areal i ha	off. adgang ha	sti lb.m.	forbud mod øm-drift ha	grus-komster ha	Tilk. erstatn.	samlede omk.
20.	2 <u>i</u>	Hans Sørensen, Forumlund.	0,8			0,1		400	
21.	2 <u>k</u> , 6 <u>o</u> , 6 <u>p</u> (2 <u>l</u> inddr. under 2 <u>k</u>)	Esbjerg kommune.	4,1	3,0	420	3,2		0	
22.	6 <u>a</u> , 6 <u>q</u> , 6 <u>r</u>	Harry Bech Holtz, Guldager.	1,7	1,6		1,7		1.500	
23.	16 <u>d</u> (tidl. 6 <u>k</u>)	Dagmar Andersen, Guldager.	0,3	0,3		0,3		300	
24. gr.	6 <u>b</u> , 8 <u>a</u>	Hans Bodolf Christensen, Forum.	3,8	0,7		2,1	1,6	6.300	350
25.	4 <u>a</u>	Edith M.Madsen, Guldager.	0,2			0,2		100	
26. gr.	7 <u>a</u>	a)Mads Nørgaard Jensens bo. b)Elvin F.Hansens betalingsstands- ningsbo v/adv. Vig- go Dresing. (nuværende ejer)	7,4	0,2		3,3	3,4	6.150 6.150	850 1.750

Lb. nr.	Matr.nr.	Navn	fredet areal i ha	off. adgang ha	sti lb.m.	forbud mod om-drift ha	grus-komster ha	Tilk. erstatn.	samlede omk.
27.	gr. 4 <u>k</u> , 6 <u>n</u> 9 <u>a</u> 10 <u>i</u>	N. Ingermann Nielsen, Guldager.	4,3	0,4		2,2	2,3	8.100	900
28.	gr. 6 <u>c</u>	J. Grauengård Bruun, Guldager.	3,1			1,0	1,5	2.300	150
Omkostninger:		Lrs. Gerhard Kjer, Esbjerg. (lb.nr.e. 5-11, 13-20, 22-25 og 26 a).							5.000
Omkostninger:		Ingeniør H.A.Bojlesen, Esbjerg.							725
Ialt			107,9	37,1	1635	79,7	20,6	124.150	13.025

Erstatningsudgifterne, ialt 137.175 kr., der bortset fra omkostningerne, forrentes med 8% p.a. fra 11. december 1972 til anvisning, udredes efter overfredningsnævnets beslutning med tre fjerdedele af statskassen og én fjerdedel af Ribe amtsråd. Anvisning har fundet sted.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

J. Fisker.
J. Fisker.

FREDNINGSNÆVNET>

11/12-1972

AFLØST AF OFN K AF 20/5 1977

U d s k r i f t
af
forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet
for
Ribe amts fredningskreds.

---ooOoo---

År 1972 den 11. december blev i

Sag J. nr. 423/1969:

Fredning

af

Arealer beliggende omkring Alslev
å fra Forum bro til Alslev mølle.

afsagt sålydende

K E N D E L S E :

Ved skrivelse af 9. september 1969 fremsatte fredningsplanudvalget for Ribe og Ringkøbing amter begæring over for fredningsnævnet for Ribe amtsrådsreds om rejsning af fredningssag for et areal på ca. 126 ha omkring Alslev å fra Forum bro til Alslev mølle, beliggende i Alslev og Brøndum sogne.

I begæringen hedder det bl. a. om de pågældende arealer og begrundelsen for at påstå disse fredet:

".....
.....
Alslev å er i 1966 blevet opgravet og enkelte større slynger er blevet gennemgravet. Denne regulering har betydet en vandstands-sænkning ved Forum bro, mens der som følge af opstemningen ved dambruget ikke er sket nogen væsentlig vandstandssænkning længere mod vest. Som følge heraf vil de tilgrænsende engarealer næppe kunne dyrkes i omdrift og i den nedre del vil ådalen som hidtil forblive som sumpet eng med mosehuller, rørskær og pilekrat. Kun en ^{ny}aregulering med afløb neden for stemmeværket vil kunne ændre disse forhold.

Ådalen omkranses af lave skråninger, der dels henligger som lyngarealer, dels som vedvarende græs. På nogle af lyngarealerne findes en del selvsået opvækst, hvis fjernelse yderligere vil fremhæve landskabet.

Umiddelbart nord for ådalen findes et militært øvelsesområde, der fortrinsvis henligger som hedebakker. Gennem dette område strækker der sig en meget smuk dal med en bæk, som udmunder i Alslev å.

Man er bekendt med, at Naturhistorisk forening for sydvestjylland i forbindelse med den stedfundne regulering af åen har ud-

talt, at området i botanisk og ornithologisk henseende er af en sådan egenart, at en fredning vil være ønskelig, og dette må, i betragtning af de relativt små ændringer, åreguleringen har medført, stadig gælde.

Det skal endelig anføres, at de omhandlede arealers nære beliggenhed ved de to større byer, Esbjerg og Varde, (afstand henholdsvis 10 og 6 km) giver arealerne en betydelig værdi som nærrekreativt område og som ekskursionsområde for bl. a. disse byers folkeskoler, gymnasier og seminarier.

Det skal i forbindelse hermed nævnes, at spejderne ejer en del af det foreslåede fredningsområde og herpå har bygget tre hytter, samt at egnsplankontoret i Esbjerg i sin plan for de grønne områder peger på Alslev ådalen som værende af undervisningsmæssig interesse.

Med henvisning til det således anførte har fredningsplanudvalget den opfattelse, at de omhandlede arealer er af en sådan skønhed og ejendommelighed, at de har væsentlig betydning for almenheden og bør fredes.

.....
.....

Hvad angår de nord for ådalen liggende arealer tilhørende militæret har dette ved skrivelse af 8.7.69 meddelt udvalget, at man, såfremt fredningssagen gennemføres, vil gennemføre en administrativ fredning af de på kortet viste arealer, og således at en eventuel påtænkt ændring af den bestående tilstand og hidtidige anvendelse forelægges fredningsmyndighederne. Militæret vil desuden give offentligheden adgang til gående færdsel ad den på kortet viste sti".

Fredningsplanudvalgets påstand om fredning har efter mindre ændringer foretaget under sagens behandling følgende ordlyd:

- 1) Yderligere ændringer af åens naturlige løb og nuværende vandstand må ikke finde sted, udover hvad almindelig oprensning nødvendiggør.
- 2) Enhver foranstaltning, der kan virke skadelig på den naturlige plantevækst og ændre karakteren af mose, eng, hede eller overdrev inden for de på kortet (kortbilag II) nærmere angivne arealer, skal ikke være tilladt. Ompløjning og inddragning af disse arealer under omdrift må således ikke finde sted. Uden for de ovennævnte arealer må arealerne dyrkes i omdrift. De under fredning værende arealer må ikke tilplantes. De eksisterende læplantninger skal dog kunne fornyes.
- 3) Der kan på foranledning af de påtaleberettigede træffes de nødvendige foranstaltninger til bevarelse af naturtilstanden, herunder fjernelse af selvsåede træer og buske. Ejerne skal være berettigede til at udnytte eventuelle muligheder for at aflægge effekter af disse træer og buske. Fjernelsen skal foretages uden udgift for ejerne.
- 4) Ændringer af terrænformerne må ikke finde sted. Således må der ikke foretages afgravninger og påfyldninger udover, hvad der er nødvendigt til almindelig udgrøftning og lignende. Fredningen skal ikke være til hinder for etablering af nogle få store damme til moderfisk på arealer syd for Alslev å af matr. nr. 1 c, Alslev Mølle og Langsomgaard, Alslev sogn, i overensstemmelse med det forelagte skitseprojekt af august 1972.
- 5) Enhver form for bebyggelse skal være forbudt. Opstilling af campingvogne, skure, boder, master og lignende skæmmende indretning er forbudt. Den eksisterende spejderhytte på matr. nr. 9 p, Toftnæs by, Alslev sogn, må bibeholdes.

- 6) Teltslagning skal ikke være tilladt.
- 7) Henkastning af affald og lignende materialer skal være forbudt.
- 8) Etablering af hegn udover de nødvendige kreaturhegn skal ikke være tilladt.
- 9) Luftledninger må ikke føres over arealet. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at I/S Vestkraft ombygger den eksisterende 60 kV ledning på betonmaster til et dobbelt 60 kV ledningssystem på et-bens stålgyttermaster i samme tracé.
- 10) Der tillægges almenheden adgang til færdsel til fods på de på vedlagte kort (kortbilag I) viste områder. Fredningsplanudvalget skal foranledige, at der etableres og afmærkes en gangsti inden for en afstand af 5 m fra den på kortet viste stierføring, og at der opsættes anvisningsskilte, hvorpå bl.a. skal anføres, at færdsel sker på eget ansvar, at løse hunde ikke må modtages, at tobaksrygning og brug af åben ild er forbudt, og at anvendelse af radio og anden form for støjspredning ikke er tilladt.
- 11) Jagt- og fiskerirettigheder berøres ikke af fredningen.
- 12) Fredningen skal ikke være til hinder for, at der ved hovedvej A 12 eventuelt etableres en parkerings- og rasteplass."

Med begæringen fulgte et kort over de arealer, der ønskes fredet samt en fortegnelse over disse.

Der er senere i maj 1970 til dels i overensstemmelse med lodsejernes ønsker foretaget en indskrænkning i påstandens geografiske udstækning, men samtidig tillige en vis udvidelse af denne. Det påstået fredede område omfatter herefter i alt ca. 107 ha, hvortil kommer de af forsvaret ejede arealer, der ikke er omfattet af nærværende sag. Der er af fredningsplanudvalget for

Ribe amt udfærdiget kort (herunder kortbilag I og II til nærværende kendelse) samt ejer- og arealfortegnelse i overensstemmelse hermed.

I forbindelse med en foretaget regulering af Alslev å verserer der en afvandingskommissionssag, der indebærer arealændringer for visse af de ejendomme, der er berørt af fredningspåstanden. Fredningsnævnet har ved behandlingen af nærværende sag lagt de arealforhold til grund, som eksisterede forud for åreguleringen.

I en fremlagt skrivelse af 28. januar 1970 fra museumsinspektør Georg Kunwald, Nationalmuseets fredningsafdeling, Aarhus, hedder det bl.a.:

".....
.....
Museet har ikke kendskab til fortidsminder eller andre arkæologiske punkter inden for området, og da fredningssagen således ikke skønnes at berøre museets fagområde, vil der næppe være grund for museet til at lade sig repræsentere ved mødet. For en ordens skyld har jeg orienteret ingeniør Anders Jespersen, Nationalmuseets mølleudvalg, om fredningssagen, og han oplyser, at der ikke knytter sig sådanne kulturhistoriske interesser til Alslev vandmølle, at det efter hans skøn bør have indflydelse på afgrænsningen af fredningsområdet."

Om ejerforholdene til de af påstanden omfattede arealer henvises til nedenstående fortegnelse.

Fredningsnævnet for Ribe amts fredningskreds var ved nærværende sags påbegyndelse sammensat således: Formanden, dommer Poul Buch, Varde, det amtsrådsvalgte medlem, sognerådsformand Alfred Jeppesen, Ølgod, det lokale medlem for Alslev sogn, gård-

ejer N. P. Pedersen, Myrthue pr. Varde, og det lokale medlem for Brøndum sogn, ekspeditionssekretær Søren Mathiesen, Esbjerg.

Den 1. april 1970 afløstes sognerådsformand Alfred Jepsen af det amtsrådsvalgte medlem, gårdejer Erik Rosenstand, Sdr. Farup, medens suppleanten for det lokale medlem for Varde kommune, hvori Alslev sogn var blevet indlemmet, radioforhandler Poul Skelmose, Varde, afløste gårdejer N. P. Pedersen, der herefter fortsatte som bisidder i nævnet.

Pr. 1. april 1972 afløstes det lokale medlem for Esbjerg kommune, socialinspektør Søren Mathiesen af bankfuldmægtig Poul Erik Bech, Esbjerg.

Under sagen er der ydet nævnet teknisk bistand af fredningsplanudvalgets sekretariat.

Begæringen om fredning blev bekendtgjort i Statstidende og dagbladet "Vestkysten" for den 13. september 1969 samt "Vestjydsk Aktuelt" for den 15. september 1969.

Lodsejerne og andre interesserede indkaldtes til et offentligt møde om sagen, som afholdtes den 9. februar 1970. Størsteparten af lodsejerne var mødt eller repræsenteret, og endvidere var mødt repræsentanter for fredningsplanudvalget for Ribe og Ringkøbing amter, Alslev - Hostrup sogneråd, Ribe amtsråd og byudviklingsudvalget for den vestlige del af Ribe amt, Ribe amts vejvæsen og I/S Vestkraft, Esbjerg.

På mødet fastholdt fredningsplanudvalgets repræsentanter fredningspåstanden og uddybede nærmere baggrunden for sagens rejssning.

Flere lodsejere udtalte sig imod fredning af området, som de fandt tilstrækkeligt sikret gennem naturfredningslovens bestemmelser. En repræsentant for Alslev mølles dambrug protesterede

mod fredning af matr. nr. 1 c, Alslev Mølle og Langsomgaard, Alslev sogn, idet denne ejendom indebærer den eneste mulighed for en udvidelse af dambruget, hvorom der foreligger aktuelle planer.

Sagen udsattes på besigtigelse af de af påstanden omfattede arealer. På henstilling af flere lodsejere måtte et til den 11. maj 1970 berammet møde aflyses. I forbindelse med en besigtigelse foretaget den 15. juni 1970 afholdtes et nyt offentligt møde i sagen, hvortil der var indvarslet ved breve med afleveringsattester afsendt den 29. april 1970 til samtlige lodsejere, panthavere og servitutberettigede samt offentlige myndigheder.

På mødet var der foruden en repræsentant for fredningsplanudvalget for Ringkøbing amt mødt en repræsentant for fredningsplanudvalget for Ribe amt, der var blevet etableret pr. 1. april 1970, og som fra dette tidspunkt indtrådte som rekvirent. Endvidere var mødt en repræsentant for Varde kommune, hvori den tidligere Alslev kommune var blevet indlemmet pr. 1. april 1970. Endelig var mødt repræsentanter for flere offentlige myndigheder, som tidligere havde været indvarslet, ligesom i alt 26 lodsejere var mødt eller repræsenteret. De fleste af lodsejerne havde udarbejdet til dels foreløbige erstatningspåstande i sagen.

Landsretssagfører Gerhard Kjer, Esbjerg, der repræsenterer 22 lodsejere i området, mente bl.a. at kunne fastslå, at der er meget betydelige grus- og stenforekomster i brinkerne syd for Alslev å. Han opfordrede nævnet til at lade foretage indgående undersøgelser af grusforekomsterne og fik støtte herfra af andre lodsejerepræsentanter.

Sagen udsattes på, at fredningsplanudvalget dels skulle

overveje en begrænsning af området for den påståede fredning og dels skulle forhandle med ejeren af Alslev mølles dambrug.

Det følgende møde i sagen, der var berammet til den 28. september 1970, måtte på grund af en advokats forfald efter dens begæring udsættes til den 2. november 1970, hvorom de interesserede underrettedes ved skrivelse af 18. september 1970. På mødet var flere offentlige myndigheder repræsenteret, ligesom 24 lodsejere var mødt eller repræsenteret.

Stiftamtmand M. Edelberg, Ribe, bemærkede, at fredningsplanudvalget fastholdt påstanden om fredning af arealerne vest for Vestkrafts elledning over ådalen. Landinspektør H. Præstholt, fredningsplanudvalget, fremhævede, at det var meget væsentligt at bevare åbrinkerne i deres nuværende tilstand.

Landsretssagfører Gerhard Kjer gjorde gældende, at fredningssagen ikke var moden til afgørelse, idet der manglede en nødvendig undersøgelse af jordbundsforholdene, for at erstatningskravene kunne opgøres. Han opfordrede sammen med flere kolleger nævnet til at rette henvendelse til "Danmarks Geologiske Undersøgelser" for at søge oplyst, hvor der inden for de arealer, som er omfattet af fredningspåstanden, findes grusmængder i større omfang, ligesom man påstod udgifterne ved jordbundsundersøgelserne erstattet i fredningskendelsen.

Nævnet besluttede herefter at rette henvendelse til "Danmarks Geologiske Undersøgelser" samt ikke at foranledige andre undersøgelser af grusforekomster foretaget, ligesom nævnet afslog at lade afholde syn og skøn vedrørende Alslev mølles dambrug.

I en til fredningsnævnet fremsendt skrivelse af 30. oktober 1970 har Naturfredningsrådet bl. a. udtalt:

"Rådet har ikke set sig i stand til at vurdere grusfore-

komsternes størrelse men har som principielt standpunkt, at grusgravning i åbrinkerne er uforenelig med fredningstanken.

Med hensyn til den påtænkte udvidelse af det eksisterende dambrug, er det rådets opfattelse, at man ikke bør modsætte sig en udvidelse i overensstemmelse med den til fredningsplanudvalget for Ribe amt tilsendte skitse. Man ser sig dog nødsaget til at tage forbehold over for den planlagte placering af et kombineret beboelses- og hakkehus øst for den påtænkte udvidelse, hvor huset muligvis vil virke skæmmende med åbrinken som baggrund."

I skrivelse af 27. november 1970 fra "Danmarks Geologiske Undersøgelser" til fredningsnævnet hedder det:

"Som svar på Deres brev af 17. ds. fremsendes hermed en fotokopi af et udsnit af vort originale karteringskort for kortbladet Varde (publiceret 1922, DGU I.rk. nr. 14). Med farve er angivet tørvearealerne langs Alslev å samt de i nærheden fundne forekomster af smeltevandsgrus.

Det vil ses, at disse grusforekomster ligger uden for fredningsgrænsen.

Langs den pågældende strækning af åen er der kun konstateret "stenet sand" over lægdelt smeltevandssand. Dette "stenede sand" har meget stor udbredelse som et tyndt dække (mindre end 1 m) på kortbladet Varde. I det underliggende smeltevandssand kan der naturligvis træffes gruslag, men chancen herfor er ikke større ved Alslev å end et hvilket som helst andet sted i indtil flere km afstand fra åen. Vi har ingen boringer fra selve fredningsområdet men et par boringer beliggende ca. 1 km sydvest for åen har truffet sand (hovedsagelig fint) til ca. 20 m dybde."

Fredningsnævnet opfordrede herefter i skrivelse af 26. januar 1971 lodsejernes advokater til snarest at meddele, hvorvidt

lodsejerne ville tage skridt til en undersøgelse af eventuelle grusforekomster i området.

Ved breve med afleveringsattester afsendt den 27. marts 1971 indvarsloede nævnet de interesserede til et nyt møde i sagen den 19. april 1971.

På dette møde gjorde landsretssagfører Gerhard Kjer gældende, at frodningsnævnet forlods burde bekoste de undersøgelser af eventuelle grusforekomster, som var nødvendige for sagens afgørelse, hvilket efter hans opfattelse var hjemlet og også var besluttet i flere tidligere kendelser. Han kritiserede "Danmarks Geologiske Undersøgelser" ovenfor nævnte erklæring, der byggede på undersøgelser tilbage til 1922.

Lodsejerne begærede herefter sagen udsat til den 1. oktober 1971 for at få lejlighed til at foretage de nødvendige undersøgelser af eventuelle grusforekomster, hvorom man ville rette henvendelse til direktørⁱ ES - Færdigbeton A/S, Esbjerg, ingeniør H.A. Bojlesen.

Det blev samtidig oplyst, at en tidligere af nævnet godkendt sagkyndig^{son} skulle udtale sig vedrørende Alslev mølle dambrugs erstatningskrav, havde afslået dette. I stedet foreslog advokat V. Revsbech dambrugsejernes formand, Mogens Hansen, Tykskov Dambrug, som sagkyndig vedrørende dette erstatningskrav, hvilket nævnet tiltrådte, dog uden præjudice for nævnets afgørelse af erstatningskravet.

Sagen udsattes derefter på foretagelse af de omtalte jordbundsundersøgelser og evt. afgørelse af erstatningskravene til den 4. oktober 1971. Efter anmodning fra landsretssagfører Gerhard Kjer udsattes mødet senere til den 25. oktober 1971, hvilket møde igen måtte udsættes til den 17. januar 1972, idet undersøgelsen

af grusforekomster i området endnu ikke var afsluttet endeligt.

De interesserede indkaldtes til dette møde ved breve med afleveringsattest afsendt den 20. oktober 1971.

På dette møde fremlagde landsretssagfører Gerhard Kjer en af ingeniør H.A. Bojlesen udarbejdet rapport med skematisk oversigt over undersøgelser af grusforekomster ved Alslev å. Om undersøgelserne, der alle har angået grusforekomster på arealer syd for Alslev å, tilhørende ialt 8 lodsejere, hedder det i rapporten:

".....
.....

Undertegnede har efter inspektion af terrænet markeret de ønskede borehuller ved afmærkningsstokke. De enkelte lodsejere har herefter på skift foretaget boringer med et 5 - 6" jordbor. Det optagne materiale blev herefter lagt ved siden af hullet og heraf udtaget repræsentative prøver, som er blevet undersøgt på ES - færdigbeton A/S' laboratorium. Undertegnede har undersøgt det optagne materiale ved hullerne og sammenlignet med de modtagne laboratorieprøver og har ingen bemærkninger hertil. To lodsejere har i stedet for boringer udført gravninger og bortset fra, at dybden her var 2 - 2,5 m mod boringernes 3 - 4 m, var dette fuldt ud en lige så god undersøgelse som boringerne.

Der har været foretaget ca. 30 boringer eller gravninger, og der er undersøgt 36 stk. prøver på laboratoriet. Resultatet af disse undersøgelser er, at man kan fastslå, at arealerne indeholder sand og grusforekomster, som kan udvindes og sælges. Materialerne kan, alt efter hvor de findes og deres beskaffenhed, finde anvendelse såvel som tilslagsmaterialer til betonfremstilling, som til vejbygning, stabilisering m.m..

Arealernes gennemsnitlige grusprocent er 26, hvilket i dag, med de store maskiner, anses for absolut tilfredsstillende for industriel udnyttelse. Sandets kvalitet er forskellig, men mange steder af en kvalitet, der er udmærket til betonfremstilling, andre steder er det mere egnet til f. eks. vejbygning.

De samlede mængder af sand og sten kan ansættes til følgende, såfremt man regner med en gennemsnitlig dybde på 3 m, hvilket er absolut forsvarligt:

Grus	170.000 m ³
Sand	500.000 m ³

Dybden kan udmærket være større, herved forøges de beregnede mængder tilsvarende.

Som værdiansættelse kan anføres at bundafgiften i dag for sand ligger fra kr. 0,50 til kr. 1,00 pr. m³ udvundet materiale, tilsvarende ligger prisen for grus på kr. 3 - 4 pr. m³.

Til sidst skal anføres, at man ved værdiberegningen bør regne med, at disse råstoffer vil blive mere og mere efterspurgt i fremtiden og herved sikkert stige i pris."

Den skematiske oversigt er indhæftet i nærværende kendelse.

Endvidere fremlagdes erstatningsopgørelser fra de lodsejere, som havde fået undersøgt grusforekomster på arealer, der er omfattet af fredningspåstanden.

Erstatningspåstandene fremgår af den neden for anførte oversigt.

Landsretssagfører Sven F. Koch, Esbjerg, oplyste, at Alslev mølle dambrugs erstatningskrav kun kunne opgøres foreløbigt, idet der endnu ikke forelå nogen erklæring fra den sagkyndige.

Landinspektør H. Præstholm, fredningsplanudvalget for Ribe amt, oplyste, at udvalget er villig til at begrænse fredningspåstanden, således at der i fredningskendelsen gives I/S Vestkraft tilladelse til at ombytte den bestående 60 kV ledning med en 60 kV 2-systems stålmastledning, som beskrevet i selskabets brev af 4. juni 1970 (bilag 30). Han oplyste, at spørgsmålet om etablering af en 150 kV ledning udgik af sagen, idet der ikke foreligger noget aktuelt projekt herom. Et projekt om en rastoplads ved hovedvej A 12 er endnu ikke færdigbehandlet af udvalget.

Ingeniør H.A. Bojlesen redegjorde for fremgangsmåden ved de foretagne jordbundsundersøgelser. Nørgård Jensen og Ingemann Nielsen havde alene foretaget jordbundsundersøgelser ved gravning, idet boret på grund af store stenforekomster vanskeligt kunne komme ned. Der er ingen grund til at tro, at forekomsterne er ringere på disse arealer end på naboarealerne.

Vedrørende Bodolf Christensens areal bemærkede ingeniør Bojlesen, at der kun var foretaget boring eet sted, og at der her ikke blev fundet særlig værdifuldt materiale. På grundlag af forekomsterne på nabogrunden finder han det dog klart, at der er tilsvarende grusforekomster hos Bodolf Christensen, og han vil anslå, at der er 30.000 m³ materiale med en grusprocent på 25.

Med hensyn til priserne på grus og sand, som entreprenørerne svarer til lodsejerne som bundafgift, oplyste ingeniør Bojlesen, at sand for tiden betales med 0,50 - 1,50 kr. pr. m³ og grus med 3,00 - 6,00 kr., måske endda 8,00 kr. pr. m³, alt efter beliggenhed og etableringsudgifter. Det er hans opfattelse, at priserne på sand og grus ved en eventuel indtræden i Hællesmarkedet vil blive fordobled. Grus- og sandforekomsterne i det påstå-

et fredede område ligger i bekvem afstand af store byområder.

Endelig oplyste ingeniør Bojlesen, at 36 prøver fra et areal af størrelse som det, der er påstået fredet, må antages at være absolut minimum for, hvad en interesseret entreprenør ville kræve for at engagere sig. En grusforekomst på 3 % er ikke et rentabelt grundlag for grusudvinding. Tidligere krævedes en grusforekomst på 40 %, men med større maskiner og mangel på råvarer er en grusprocent på 26 rentabel. Såfremt sandforekomsterne er af tilstrækkelig god kvalitet, kan sandgravning betale sig uanset en lavere grusprocent.

Landsretssagfører Sven F. Koch begærede sagen udsat for at fremkomme med et dokumenteret erstatningskrav, ligesom landinspektør Præstholt begærede sudsættelse, for at fredningsplanudvalget kunne få lejlighed til at tage stilling til sagen, som den nu forelå.

Sagen udsattes derefter til den 15. maj 1972, men blev senere, da det viste sig nødvendigt at indhente supplerende oplysninger hos dambrugsejer Mogens Hansen, Tykskov, til brug for udarbejdelse af erstatningspåstanden for Alslev mølle dambrug, udsat til den 4. september 1972, hvortil de interesserede indvarsledes ved breve med afleveringsattester, afsendt den 5. maj 1972.

På mødet fremlagde landsretssagfører Sven F. Koch et skitseforslag til udvidelse af Alslev mølle dambrug med 20 yngel- og sættefiskedamme i et område nord for Alslev å og 4 store moderfiskedamme i et område syd for åen. Endvidere fremlagde landsretssagføreren en vurdering af æg- og sættefiskeproduktionen i tilfælde af udvidelsens gennemførelse.

Landinspektør Præstholt fastholdt begæringen om fredning i dens senest ændrede form, idet han henviste til den i begæringen

anførte begrundelse. Han henledte opmærksomheden på, at en opmåling har vist, at det areal af matr. nr. 1 a, Alslev Mølle og Langsomgaard, Alslev sogn, hvorpå fabrikant P. Strange-Hansen gør gældende, at der er udnyttelige grusforekomster, alene udgør 52.000 m².

Amtsfuldmægtig Mathias Andersen, der ligeledes gav møde for fredningsplanudvalget, fremhævede, at det ikke har været aktuelt at grave tørv i området i mange år. Endvidere gjorde han gældende, at de fremsatte generelle erstatningskrav for fredning på 10.000 kr. pr. ha efter by- og landzonelovgivningens indførelse må karakteriseres som værende ganske urealistiske. Endelig fremhævede han over for den fremsatte påstand om erstatning for tab af jagtmuligheder, at fredningspåstanden overhovedet ikke gør indgreb i jagtrettigheder.

Under henvisning til de rejste erstatningskrav for tabte grusgravningsrettigheder påstod han principalt disse påstande afvist under henvisning dels til den fremkomne erklæring fra "Danmarks Geologiske Undersøgelser", dels til at der ikke har været fremsendt nogen ansøgning om tilladelse til grusudvinding til Landbrugsministeriet, dels til at der ikke har foreligget nogen indgåede kontrakter om grusgravning, samt endelig til at de af sagen omfattede ejendomme har meget store tilgrænsende arealer uden for det fredede område. Angående ingeniør Bojlesens erklæring fremhævede han særligt, at der ifølge denne ikke synes at være dokumenteret større grusforekomster her end andre steder, "som kn udvindes og sælges", hvorfor amtsfuldmægtigen måtte karakterisere erklæringen som værende forholdsvis løs. Han henviste også til, at ingeniør Bojlesen ville være betænkelig ved at gå ind i en kontrakt på grundlag af det foretagne antal boringer, som af ham karakteriseredes som det absolutte minimum.

Subsidiært påstod amtsfuldmægtigen en eventuel erstatning for tab af grusgravningsadgang fastsat til et ganske minimalt beløb.

Vedrørende erstatning til dambruget påstod han principalt også dette krav afvist og henledte opmærksomheden på, at fredningspåstanden principielt ikke indeholder noget forbud mod etablering af de planlagte 3 - 4 damme syd for åen, hvorfor etablering heraf ikke vil blive hindret af fredningsmyndighederne.

Projektet til etablering af 20 yngeldambrug nord for åen synes at være tilvejebragt i anledning af fredningssagens rejssning. Han henledte i denne forbindelse opmærksomheden på, at den dambrugskyndige har vægret sig ved at udtale sig om, hvilken betydning et sådant yngeldambrug ville kunne få for det bestående dambrug.

Hvis der mod forventning skulle kunne blive tale om at tillægge dambrugsejeren erstatning, påstod han dette krav fastsat til et minimalt beløb.

Lodsejernes repræsentanter påstod principalt fredningsbegrøningen afvist bl.a. under henvisning til, at områdets fredningsinteresser i forvejen er tilgodeset behørigt ved bestemmelserne i naturfredningsloven om byggelinier, samt til at de værdier i botanisk og ornitologisk henseende, som ønskes værnet, udsættes for ødelæggelse ved åbning af området for publikum.

Landsretssagfører Sven F. Koch udvidede Alslev mølle dambrugs erstatningskrav til at omfatte i alt 3.135.000 kr. med rentevirkning fra datoen for expropriationsbeslutningen, 1 % årlig over Nationalbankens disconto. I dette krav er indbefattet erstatningskrav i anledning af, at en fiskemesterbolig har måttet anbringes uden for det af fredningspåstanden omfattede område.

Han redegjorde endvidere nærmere for sine klienters planer for udvidelse af dambruget og bestred herunder bl.a., at projektet om 20 yngeldamme først er fremkommet i anledning af fredningssagens rejsning.

Advokaterne Gerhard Kjer, V. Revsbech, V. Dresing og G. Vogel gjorde gældende, at deres klienter, såfremt påstanden om fredning blev taget til følge, måtte have krav på erstatning for mistet mulighed for grusgravning, selvom de ikke har foretaget foranstaltninger med henblik på påbegyndelse af grusgravning. De henviste herved til Overfredningsnævnets kendelse af 21. august 1970 angående arealer ved Kysing fjord. Også retten til i en given situation at grave tørv i området må efter advokaternes opfattelse berettige til erstatning, såfremt fredningen bliver gennemført. Endelig gjorde advokaterne gældende, at vildtbestanden vil forsvinde, når publikum får adgang til området.

Advokat V. Dresing fremhævede, at lodsejernes tab i virkeligheden ville være betydeligt større end opgjort i de nedlagte påstande, idet priserne på grus og sand muligt ville blive fordoblede ved Danmarks indtræden i Fællesmarkedet. Fredningen kunne medføre, at lodsejerne blev afskåret fra en kommerciel udnyttelse af grusforekomster i de arealer, som ikke blev fredet.

Advokat V. Revsbech bemærkede, at lodsejerne havde været nødsaget til at begrænse jordbundsundersøgelsernes omfang som sket af økonomiske grunde, uanset at det havde været ønskeligt at foretage langt mere omfattende undersøgelser. Af hensyn til landbrugsdriften på restejendommene må det være mest hensigtsmæssigt at grave grus på arealerne nærmest åen.

Amtsfuldmægtig Mathias Andersen bemærkede, at fredningsplanudvalget har godkendt udvidelsen af dambruget syd for åen,

hvilket må indebære betydelige muligheder for gode indtægter, hvorfor han fandt, at dambrugets erstatningskrav må begrænses betydeligt.

Amtsrådsmedlem Chr. Hansen henstillede på egne vegne og for amtsrådsmedlemmerne Bech Nygaard og W. Fievé, at frednings sagen afvises af nævnet, dels på grund af erstatningskravenes størrelse, dels fordi de pågældende områder ikke er truede af bebyggelse eller andet, der kan gøre indgreb i naturen.

Efter det fremkomne og på grundlag af den stedfundne besigtigelse har fredningsnævnet enstemmigt vedtaget at give rekvirenten, nu fredningsplanudvalget for Ribe amt, medhold i, at det vil være af væsentlig betydning for almenheden, at det omhandlede areal fredes, og at der åbnes adgang for almenheden til færdsel til fods i nærmere bestemt omfang på det fredede areal, hvorved dette vil kunne tjene som nærrecreativt område og som ekskursionsmål for befolkningen på Esbjerg - Varde egnen, herunder for undervisningsinstitutioner.

Nævnet har herefter bestemt, at de af påstanden omhandlede arealer i modfør af den ved sagens rejsning gældende naturfredningslov, jfr. lovbekendtgørelse nr. 194 af 16. juni 1961, § 1, stk. 1 og 2, vil være at frede som nedenfor nærmere bestemt.

Under hensyntagen til, at der allerede eksisterer et dambrug ved Alslev mølle med et større antal rektangulære fiskedamme, og til at stedet, hvor de projekterede yngeldamme tænkes placeret, er ret afsides beliggende i et område, hvortil der ikke er offentlig adgang, samt i betragtning af de meget betydelige erstatningsbeløb, der skønnes at ville være forbundet med at forbyde etablering af et yngeldambrug og damme til moderfisk i det skitserede omfang, har fredningsnævnet fundet det unødvendigt i fred-

ningskendelsen at forbyde ejeren af Alslev mølle dambrug at foretage udvidelse af dambruget inden for rammerne af det forelagte projekt.

Det er dog en forudsætning for nævnets således trufne bestemmelse, at endelige planer vedrørende udvidelsen forelægges for de påtaleberettigede til godkendelse, forinden udvidelsesarbejderne påbegyndes.

I overensstemmelse med fredningsplanudvalgets tilkendegivelse i brev af 28. maj 1970 (bilag 24) finder fredningsnævnet, at følgende undtagelser fra fredningspåstanden skal gælde:

1.

Ejeren af matr. nr. 1 1, Forumlund, kan etablere en mindre vildtplantning i en lille slugt i den vestlige del af arealet, på betingelse af at udgravninger opstået i forbindelse med den etablerede dæmning udjævnes, og på vilkår at beplantningens karakter og omfang forinden etableringen godkendes af de påtaleberettigede i henhold til kendelsen.

2.

Det tillades KFUM-spejderne som ejere af matr. nr. 9 p, Toftnæs by, Alslev sogn, at etablere læplantning langs nord- og vestgrænsen af det areal af matr. nr. 9 p, Toftnæs by, som fredes ved nærværende kendelse, ligesom det tillades KFUM-spejderne at udgrave en mindre sø i den østlige del af matr. nr. 9 p, Toftnæs by. Tilladelserne meddeles på betingelse af, at de påtaleberettigede godkender beplantningens karakter og omfang samt søens udformning, forinden de respektive arbejder påbegyndes og på vilkår, at søen efter etableringen henligger i naturtilstand.

Fredningen omfatter helt eller delvis følgende matr. nr.e:

Alslev by og sogn:

3 n, 4 e, 5 i, 7 e og 13 b.

Alslev Mølle og Langsomgaard, Alslev sogn:

1 a, 1 e, 1 e, 1 f, 2 a, 2 c, 2 d og 2 f.

Toftnæs by, Alslev sogn:

2 f, 9 d, 9 f, 9 l og 9 p.

Forum by, Brøndum sogn:

4 a, 4 k, 6 a, 6 b, 6 c, 6 k, 6 n, 6 o, 6 p, 6 q, 6 r, 7 a, 8 a,
9 a og 10 i.

Forumlund og Fuglbæk, Brøndum sogn:

1 a, 1 b, 1 k, 1 l, 1 p, 2 a, 2 d, 2 i, 2 k, 2 l, 3 a, 3 b, 3 g
og 4 b.

Det bemærkes, at der efter fredningssagens påbegyndelse iflg. tingbogen er foretaget matrikulære ændringer vedrørende de af fredningen omfattede ejendomme. Ændringerne har imidlertid ikke nogen indflydelse på omfanget af de arealer, der fredes.

Med de ovenfor anførte begrænsninger for så vidt angår dambrug på matr. nr. 1 c, Alslev Mølle og Langsomgaard, Alslev sogn, vildtplantning på matr. nr. 1 l, Forumlund, Brøndum sogn, og læplantning og en sø på matr. nr. 9 p, Toftnæs by, Alslev sogn, pålægges der de fredede arealer følgende fredningsbestemmelser:

" 1.

Yderligere ændringer af åens naturlige løb og nuværende vandstand må ikke finde sted, udover hvad almindelig oprensning nødvendig gør.

2.

Enhver foranstaltning, der kan virke skadelig på den naturlige plantevækst og ændre karakteren af mose, eng, hede eller overdrev inden for de på kortet (kortbilag II) nærmere angivne

arealer, skal ikke være tilladt. Ompløjning og inddragning af disse arealer under omdrift må således ikke finde sted.

Uden for de ovennævnte områder må arealerne dyrkes i omdrift.

De under fredning værende arealer må ikke tilplantes. De eksisterende læplantninger skal dog kunne fornyes.

3.

Der kan på foranledning af de påtaleberettigede træffes de nødvendige foranstaltninger til bevarelse af naturtilstanden, herunder fjernelse af selvsåede træer og buske. Ejerne skal være berettigede til at udnytte eventuelle muligheder for at aflægge effekter af disse træer og buske. Fjernelsen skal foretages uden udgift for ejerne.

4.

Ændringer af terrænformerne må ikke finde sted. Således må der ikke foretages afgravninger og påfyldninger udover, hvad der er nødvendigt til almindelig udgrøftning og lignende. Fredningen skal ikke være til hinder for, at der på matr. nr. 1 c, Alslev Mølle og Langsomgaard, Alslev sogn, etableres såvel damme til yngel- og sættefisk på arealer nord for Alslev å, som nogle få store damme til moderfisk på arealer syd for åen, alt i overensstemmelse med det forelagte skitseprojekt af august 1972.

5.

Det er ikke tilladt at foretage nogen form for bebyggelse, opstilling af campingvogne, skure, boder, master eller skæmmende indretninger af nogen art. Den eksisterende spejderhytte på matr. nr. 9 p, Toftnæs by, Alslev sogn, må bibeholdes.

6.

Teltslagning skal ikke være tilladt.

7.

Henkastning af affald og lignende materialer er ikke tilladt.

8.

Etablering af hegn ud over de nødvendige kreaturhegn skal ikke være tilladt.

9.

Luftledninger må ikke føres over arealet. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at I/S Vestkraft onbygger den eksisterende 60 kV ledning på betonmaster til et dobbelt 60 kV ledningssystem på et-bens stålgittermaster i samme tracé.

10.

Der tillægges almenheden adgang til færdsel til fods på de på kortbilag I viste områder. Fredningsplanudvalget skal foranledige, at der etableres og afmærkes en gangsti inden for en afstand af 5 m fra den på kortet viste stiføring, og at der op sættes anvisningsskilte, hvorpå bl.a. skal anføres, at færdsel sker på eget ansvar, at løse hunde ikke må nedtages, at tobaksrygning og brug af åben ild er forbudt, og at anvendelse af radio og anden form for støjspredning ikke er tilladt.

11.

Jagt- og fiskerirettigheder berøres ikke af fredningen.

12.

Fredningen skal ikke være til hinder for, at der ved ho-

vedvej A 12 eventuelt etableres en parkerings- og rastepads."

Fredningsnævnet har ved fastsættelsen af erstatningerne til lodsejerne navnlig taget hensyn til,
at den største del af det under fredning værende område omfattes af byggeliniebestemmelsen i § 25, stk. 4, i lovbekendtgørelse af 16. juni 1961 om naturfredning, idet det er oplyst, at Alslev å er et offentligt vandløb med en bundbredde på mere end 4 meter,

at en stor del af arealerne ikke kan dyrkes som landbrugsjord,
at der på tidspunktet for fredningssagens rejsning ikke på det af sagen omfattede areal var nogen igangværende kommerciel udvinding af grus og sand, eller aktuelle projekter hertil,
at grusforekomsterne findes i forskellige mængder på de enkelte ejendomme,

at der bør gives en erstatning for udgifter og ulemper forbundet med almenhedens adgang til en del af det fredede område, for eksempel til foranstaltninger med henblik på at hindre kreaturer i at løbe bort,

samt at der bør tages hensyn til det fremsatte anbringende om, at offentlighedens adgang til arealerne vil medføre en nedgang i vildtbestanden. Nævnet har dog lagt til grund, at en sådan virkning formentlig kun vil indtræffe på de arealer, hvortil offentligheden får direkte adgang.

Med bemærkning, at nævnet ved nedennævnte erstatningsberegninger for arealer, hvori der ikke er påvist grus- og sandforekomster, har lagt et erstatningsbeløb på 500 kr. pr. ha til grund, medens der for så vidt angår arealer med sådanne forekomster skønmæssigt for hver enkelt lodsejers vedkommende er taget hensyn til resultatet af de foretagne boringsundersøgelser, udredes

erstatningerne herefter på grundlag af oplysningerne i nedenstående skema, udarbejdet af fredningsplanudvalget for Ribe amt, som nedenfor bestemt.

Vedrørende de enkelte af sagen omfattede ejendomme er der fremsat følgende anbringender og erstatningspåstande:

Løbenr. 1: Matr. nr. 1 a, Alslev Mølle og Langsongaarde, samt 9 f, Toftnæs, begge Alslev sogn, tilhørende fabrikant P. Strange-Hansen, Toftnæs.

Advokat G. Vogel, Varde, har ved skrivelse af august 1972 for ejeren nedlagt følgende endelige erstatningspåstand:

".....
.....

a/Arealerstatning herunder forringede jagtmuligheder, gener for kreaturdrift, tab af tørveskær samt afgivelse af betydelige herlighedsverdier - beregnet på 10.000,00 kr. pr. ha x 11,7 ha.....117.000,00 kr.

Yderligere erstatning for de arealer under fredningen ca. 90000 m², i

hvilke arealer er forefundet grus- og sandforekomster i h.t. ingeniør H. A.

Bøjlosens beregninger ca. 43100 m³ og ca. 226000 m³ sand

a/grus af værdi i uopgravet stand

5,00 kr. pr. m³ eller 215.500,00 kr.

b/sand af værdi i uopgravet stand

1,00 kr. pr. m³ eller 226.000,00 kr.

558.500,00 kr.
=====

samt advokatomkostninger og andel i udgifter vedr. undersøgelse af sand- og grusforekomster i de påtænkt fredede arealer, samt renter.

Til dokumentation af erstatningskravene fremlægges tillige beregning foretaget af ingeniør H.A. Bøjlesen samt ES - Færdigbeton A/S laboratorieundersøgelser vedrørende jordprøver fra de Strange-Hansen tilhørende arealer."

Idet det lægges til grund,
at den del af ejendommen, hvori der er udnyttelige forekomster af sand og grus maksimalt kan være det af fredningsplanudvalget opmålte areal på 5,2 ha (hvorved bemærkes, at der ikke er foretaget jordbundsundersøgelse på matr. nr. 9 f, Toftnæs, der er beliggende nord for Alslev å)
og at der ikke ved nærværende kendelse er givet almenheden adgang til færdsel på Strange-Hansens ejendom, findes erstatningen at burde fastsættes til

i alt 8.450 kr.

Der tilkendes til dækning af udgifter ved advokatbistand og jordbundsundersøgelse henholdsvis 400 kr. og 550 kr.

Løbenr. 2: Matr. nr. 1 c, Alslev Mølle. Ejendommen tilhørte ved sagens rejsning fiskeeksportør Poul Agnar Christiansen, Esbjerg, nu dennes enke, fru Carla Christiansen, Østervænget 4, Esbjerg. Landsretssagfører Sven Koch, Esbjerg, har oplyst, at enken hensidder i uskiftet bo, og at dambruget er forpagtet af A/S Pagnar Fiskeindustri. Landsretssagfører Koch har ved skrivelse af 23. august 1972 (bilag 82) nedlagt påstand om en erstatning til sine klienter, for så vidt disse ved fred-

ningen udelukkes fra at foretage påtænkte udvidelser af Alslev mølle dambrug, samt som erstatning for, at en fiskemestorbolig ikke har kunnet opføres i det fredede område. Erstatningskravet, der i fornævnte skrivelse (bilag 82) er opgjort til 2.805.000 kr., er på et afsluttende møde i sagen af advokaten opgjort til 3.135.000 kr..

Nævnet har som ovenfor anført ikke fundet det nødvendigt at forhindre, at Alslev mølle dambrug foretager en udvidelse som ønsket, hvorfor spørgsmålet om erstatning i denne forbindelse må bortfalde.

Da der ikke ses at være dokumenteret noget tab i anledning af, at fiskemesterboligen ikke er blevet opført på det fredede område, findes der ej heller at kunne gives erstatning på dette grundlag.

For fredningen tilkendes der herefter en erstatning på
8.000 kr.

Der tilkendes til dækning af udgifter ved advokatbi-stand 400 kr.

Det bemærkes, at erstatningsbeløbet ikke vil kunne udbetales, førend det er dokumenteret, hvem der er berettiget til at modtage erstatningen.

Løbenr. 3: Matr. nr. 1 e, Alslev Mølle og Langsøngårde og matr. nr. 9 l, Toftnæs, begge Alslev sogn. Ejendommen tilhørte ved sagens påbegyndelse Finn Rømhild, F. C. Hansensvej 2, 4600 Køge, men er ved endeligt skøde, lyst den 15. maj 1971, overdraget til Aksel Schack, Toftnæs, (se tillige løbenr. 12).

Der er ikke fremsat erstatningskrav over for nævnet.

Det fredede areal udgør 2,4 ha, hvortil der ikke ved kendelsens afgives almenheden adgang.

Erstatning: 1.200,00 kr.

Løbenr. 4: Matr. nr. 9 p, Toftnæs by, Alslev sogn, tilhørende KFUM-spejderne i Danmark, Esbjerg afdeling, der i skrivelse af 29. april 1970 har anmodet om "en erstatning i den størrelsesorden, som vil blive tildelt andre ejere i området af jord af tilsvarende beskaffenhed."

Det fredede areal udgør 8,0 ha, hvortil der ved kendelsen gives almenheden adgang.

Den i kendelsen forudsatte gangsti vil på dette matr. nr. få en udstrækning af ca. 150 lb. meter.

Erstatning: 6.400,00 kr.

Landsretssagfører Gerhard Kjer har for sine klienter løbenr. 5 - 11, 13 - 20, 22 - 25 samt 28 ud over den fornævnte principale afvisningspåstand nedlagt påstand om tilkendelse af erstatninger, generelt således (bilag 65a og 66a):

".....
.....

kr. 10.000,00 pr. ha for

- a. arealfredning,
- b. forringelse af jagtterræn,
- c. gene for kreaturdrift,
- d. tab af tørveskæring,
- e. afgivelse af betydelige herlighedsværdier.

Derudover nedlægges påstand om tilkendelse af omkostninger til advokatbistand.....
....."

For de lodsejere, der har arealer med grus- og sandforekomster i det fredede område, har landsretssagføreren, jfr. bilag 65 a - 65k, nedlagt specielle påstande om yderligere erstatning samt om godtgørelse for omkostninger til sagkyndig bistand, fordelt forholdsmæssigt mellem de lodsejere, som får tilkendt erstatning for sådanne forekomster; disse erstatningskrav er omtalt i det følgende.

Løbenr. 5: Matr. nr. 1 f, Alslev Mølle og Langsomgaard, Alslev sogn, tilhørende landmand Gordon Noer, Toftnæs.

Erstatningskrav	32.000 kr.
og specielt vedrørende grus og sand (bilag 65a og 65f)	<u>141.000 kr.</u>
	<u>I alt 173.000 kr.</u>

foruden omkostninger.

Erstatning: 5.500,00 kr.

Der tilkendes til dækning af udgifter ved jordbundsundersøgelse 550 kr.

Løbenr. 6: Matr. nr. 2 c, Alslev Mølle og Langsomgaard, og 3 n, Alslev by, Alslev sogn, tilhørende landmand Børn Nielsen, Toftnæs.

Generelt erstatningskrav:	35.000 kr.
specielt vedrørende grus og sand:	<u>168.000 -</u>
	<u>I alt 203.000 kr.</u>

Erstatning: 10.250,00 kr.

Der tilkendes til dækning af udgifter ved jordbundsundersøgelse 950 kr.

Løbenr. 7: Matr. nr. 2 d og 2 f, Alslev Mølle og Langsomgaard, Alslev sogn, tilhørende ved sagens rejsning Svend Andersen, nu dennes søn, Henning Anderson, Guldager. Endeligt skøde lyst den 25. november 1970.

Generelt erstatningskrav: 16.000 kr.

Erstatning: 800,00 kr.

Løbenr. 8: Matr. nr. 7 e og 13 b, Alslev by og sogn, tilhørende Andreas Schack, Toftnæs.

Generelt erstatningskrav: 15.000 kr.

og specielt vedrørende grus og sand: 66.400 -

I alt 81.400 kr.

Erstatning: 2.550,00 kr.

Der tilkendes til dækning af udgifter ved jordbundsundersøgelse 250 kr.

Løbenr. 9: Matr. nr. 5 i, Alslev by og sogn, tilhørende Jørgen Sillesen, Risskov.

Generelt erstatningskrav: 9.000 kr.

Specielt vedrørende grus og sand, opgjort sammen med lb. nr. 10 til

44.600 kr. 7/8 heraf: 39.025 -

I alt 48.025 kr.

Erstatning: 1.500,00 kr.

Der tilkendes til dækning af udgifter ved jordbundsundersøgelse 150 kr.

Løbenr. 10: Matr. nr. 4 e, Alslev by og sogn, tilhørende Eske Bennetsen, Toftnæs.

Generelt erstatningskrav: 1.000 kr.

Specielt vedrørende grus og sand opgjort sammen med lb. nr. 9 til

44.600 kr. 1/8 heraf 5.575 -

I alt 6.575 kr.

Erstatning: 200,00 kr.

Der tilkendes til dækning af udgifter ved jordbundsundersøgelse 50 kr.

Løbenr. 11: Matr. nr. 2 a, Alslev Mølle og Langsøngårde, Alslev sogn, tilhørende Ejnar Ehnsen, Guldager.

Generelt erstatningskrav: 13.000 kr.

Erstatning: 650,00 kr.

Løbenr. 12: Matr. nr. 9 d, Toftnæs by, Alslev sogn, tilhørende Aksel Schack, Toftnæs.

Der er ikke fremsat erstatningskrav over for nævnet. Det fredede areal udgør 0,2 ha, hvortil der ikke ved kendelsen gives almenheden adgang.

Erstatning: 100,00 kr.

Lodsejeren har ikke været repræsenteret ved advokat under sagen.

Løbenr. 13: Matr. nr. 1 a, og 1 l, Forumlund, Brøndum sogn, tilhørende J. Hedegaard Lund Nielsen, Forumlund.

Generelt erstatningskrav: 155.000 kr.

Erstatning: 11.085,00 kr.

Løbenr. 14: Matr. nr. 1 b, Forumlund, Brøndum sogn. Ejendommen tilhørte ved fredningssagens påbegyndelse Orla Ellegaard,

der senere er afgået ved døden. Ejendommen er erhvervet af sønnen, Karl Erik Ellegaard, Forumlund pr. Guldager, ved endeligt skøde, lyst den 12. oktober 1972.

Generelt erstatningskrav: 46.000 kr.

Erstatning: 3.710,00 kr.

Løbenr. 15: Matr. nr. 1 k, Forumlund, Brøndum sogn, tilhørende Lambert Lund Nielsen, Fuglebæk pr. Esbjerg, og Svend Aage Christensen, Forumlund pr. Guldager, i lige sam-eje.

Generelt erstatningskrav: 14.000 kr.

Erstatning: 910,00 kr.

Løbenr. 16: Matr. nr. 4 b, Forumlund og Fuglbæk, Brøndum sogn, tilhørende Gunnar L. Jensen, Esbjerg,

Generelt erstatningskrav: 6.000 kr.

Erstatning: 390,00 kr.

Løbenr. 17: Matr. nr. 3 b, Forumlund, Brøndum sogn, tilhørende Jørgen V. Jørgensen, Guldager.

Generelt erstatningskrav: 6.000 kr.

Erstatning: 1.070,00 kr.

Løbenr. 18: Matr. nr. 3 a og 3 g, Forumlund, Brøndum sogn, tilhørende Karl Nielsen, Forumlund.

Generelt erstatningskrav: 39.000 kr.

Erstatning: 3.970,00 kr.

Løbenr. 19: Matr. nr. 2 a og 2 d, Forumlund, Brøndum sogn, tilhørende Erling Loklindt, Forumlund.

Generelt erstatningskrav: 52.000 kr.

Erstatning: 6.200,00 kr.

Løbenr. 20: Matr. nr. 2 i, Forunlund, Brøndum sogn, tilhørende
Hans Sørensen, Forunlund.

Generelt erstatningskrav: 8.000 kr.

Erstatning: 400,00 kr.

Løbenr. 21: Matr. nr. 2 k og 2 l, Forunlund, samt 6 o og 6 p, Forum, alle Brøndum sogn. Ejendommen tilhørte ved frednings-sagens påbegyndelse Arne F. Thomassen, men er ved endeligt skøde, lyst 1. november 1969 og senere overdraget til Esbjerg kommune.

Esbjerg kommune har meddelt fredningsnævnet, at man ikke ønsker erstatning i anledning af fredningen.

Løbenr. 22: Matr. nr. 6 a, 6 q og 6 r, Forum, Brøndum sogn, tilhørende Harry Bech Holtz, Guldager.

Generelt erstatningskrav: 17.000 kr.

Erstatning: 1.090,00 kr.

Løbenr. 23: Matr. nr. 6 k, Forum, Brøndum sogn, tilhørende fru Dagnar Andersen, Guldager.

Generelt erstatningskrav: 3.000 kr.

Erstatning: 195,00 kr.

Løbenr. 24: Matr. nr. 6 b og 8 a, Forum, Brøndum sogn, tilhørende Hans Bodolf Christensen, Forum.

Generelt erstatningskrav: 38.000 kr.

Specielt vedrørende grus og sand 60.000 -

I alt 98.000 kr.

Erstatning: 4.405,00 kr.

Der tilkendes til dækning af udgifter ved jordbundsundersøgelse 350 kr.

Løbenr. 25: Matr. nr. 4 a, Forum, Brøndum sogn, tilhørende
fru Edith Marie Madsen, Guldager.

Generelt erstatningskrav: 2.000 kr.

Erstatning: 100,00 kr.

Løbenr. 26: Matr. nr. 7 a, Forum, Brøndum sogn. Ejendommen tilhørte ved fredningssagens påbegyndelse Mads Nørgaard Jensen, Forum, men blev ved skøde, lyst den 24. oktober 1970 og senere, solgt til Elvin F. Hansen, Esbjerg, der ved skøde, lyst den 6. september 1971, videresolgte ejendommen til Ib Wallentin, Forum pr. Guldager.

Advokat Viggo Dresing, Esbjerg, der repræsenterer Elvin F. Hansens betalingsstandsningssbo, har meddelt fredningsnævnet, at en eventuel erstatning i anledning af fredningen tilkommer Mads Nørgaard Jensen ved landsretssagfører Gerhard Kjer med halvdelen og Elvin F. Hansens betalingsstandsningssbo ved advokat Viggo Dresing med halvdelen.

I skrivelse af 14. januar 1972 til nævnet (bilag 70) har advokat Dresing foruden at nedlægge påstand om afvisning, subsidiært nedlagt følgende samlede erstatningspåstand:

".....
.....

Subsidiært påstås erstatning for de af fredninge omfattede arealer, idet det bemærkes, at de i henhold til erklæring fra ingeniør Bojlesen, Tarp, andrager ca. 50.000 m², hvoraf ca. 10.000 m² er eng.

Ingeniør H.A. Bojlesen, Ageren 5, Tarp, 6732 Guldager, har foretaget undersøgelser i henhold til

erklæring med bilag.

Erstatningspåstanden bygger på de af ingeniør

Bojlesen ved undersøgelsen opnåede resultater:

1. Grusforekomst

$$\text{Antal m}^3 \frac{40.000 \times 40}{100 \times 3} =$$

$$48.000 \text{ m}^3 \text{ a kr. } 5,00 = \text{kr. } 240.000,00$$

2. Sandforekomster

$$\text{Antal m}^3: 40.000 \times 60/100 \times 3 =$$

$$72.000 \text{ m}^3 \text{ a kr. } 1,00 - 72.000,00$$

3. Erstatning for fredet engareal

$$\text{n.m. } 10.000 \text{ m}^2$$

$$10.000 \text{ m}^2 \text{ a kr. } 0,50 - 5.000,00$$

4. Førringede jagtmuligheder:

$$50.000 \text{ m}^2 \text{ a kr. } 0,25 - 12.500,00$$

5. Erstatning diverse ulemper m.v.

samt tabte herligheder samt endelig

førringelse af restejendommen som

følge af, at de resterende grusfore-

komster ikke er af en sådan størrel-

se, at udnyttelse kan finde sted. - 45.500,00

I alt kr. 375.000,00

hertil kommer andel i omkostninger ved den af ingeniør Bojlesen foretagne undersøgelse tilligemed egne omkostninger ved udgravning kr. 500,00 samt omkostninger ved advokatbistand og renter af det tilkendte beløb.

Opgørelsen er foreløbig.

.....
....."

Erstatning: 18.830,00 kr.

Der tilkendes til dækning af udgifter ved advokatbistand (advokat V. Dresing) og jordbundsundersøgelse henholdsvis 400 kr. og 1.700 kr.

Det bemærkes, at erstatningen ikke kan udbetales, forinden det er dokumenteret, til hvem og evt. i hvilket forhold erstatningen skal udbetales.

Løbenr. 27: Matr. nr. 4 k, 6 n, 9 a og 10 i, Forum, Brøndum sogn, tilhørende Niels Ingemann Nielsen, Guldager.

Advokat Viggo Revsbech, Esbjerg, har ved skrivelse af 9. juni 1970 (bilag 70) til nævnet foruden at nedlægge principal påstand om afvisning af begæringen om fredning, subsidiært nedlagt følgende påstand:

".....
.....

At en mindre del fredes, og at der uagtet fredningen tillades gravning af de på de fredede arealer forekommende grusforekomster, evt. med at der efter grusgravning foretages beplantning i et bælte ud mod ådalen med en beskaffenhed nærmere fastsat af Naturfredningsnævnet, og at der, i fald fredningens omfang fastholdes, betales en erstatning, der med foreliggende oplysninger angående grusforekomster foreløbigt ansættes til ikke under kr. 150.000,00.

Til nærmere begrundelse for den subsidiære påstand skal nærmere anføres følgende:

Grænsen mellem arealerne under omdrift og arealerne, der ikke må inddrages under omdrift, påstås subsidiært

som fredningsgrænse, i det der i arealet mellem nævnte grænse og den påståede sydlige fredningsgrænse forekommer betydelige udnyttelsesegnede grusforekomster. Nævnte areal er på ca. 2 ha, og foreløbige undersøgelser og sagkyndige udtalelser tyder på, at der er grus i hele arealet, og vel at mærke grus af en sådan kvalitet, at det taget på pladsen og uden udgifter af nogen som helst art for ejeren skulle kunne indbringe kr. 1,25 til 1,50 pr. m³.

Grusforekomsten vil dog med lidt ringere økonomi til følge kunne udnyttes i en dybde af ca. 10 m og der er således teoretisk mulighed for en lønnende udnyttelse af grusforekomsten for indtil kr. 200.000,00. Det er ikke nærmere undersøgt, om der forekommer grus i den fulde dybde, men det er i hvert fald konstateret, at det forekommer adskillige steder på 4 m dybde, enkelte steder på 5 m. En nøjagtig konstatering er be- kostelig og en unyttig udgift, dersom fredningsnævnet kan følge den subsidiære påstand helt at undlade fredning af arealerne, hvor grusforekomsterne er, evt. mod en beplantning, og på denne baggrund er prøveboringer undladt, for at nævnet foreløbigt kan tage stilling til, om man vil følge fredningspåstanden på dette punkt eller ej.

Forsåvidt grusgravning angår skal nærmere henvises til, at grusgraven gennem menneskealdre har været anvendt til grustagning til eget formål, og også af og til er der gravet grus til salg, og det kan således oplyses, at broen over Alslev å ved hovedvej 12 er

bygget af grus fra graven på min klients ejendom.

I de senere år, hvor grus i Esbjerg området er blevet en mangelvare, har min klient haft gentagne henvendelser fra grusentreprenører, der ville erhverve udnyttelsesretten. Dels under hensyn til de stigende priser, har min klient hidtil sagt nej til tilbudet, men også dels under hensyn til, at det var hans agt, når han om 3 år blev 70 år, at opgive kvægholdet på gården og samtidig gå over til den egentlige erhvervsræssig udnyttelse af grusgravningen, evt. ved salg uden forarbejdning til de foran angivne priser, eller ved selv at foretage gravning med salg af de mellem sand, grus og sten fordelte produkter, og han kunne også regne med, at der til den tid var væsentlig bedre økonomi i grusforekomsterne, idet knapheden til den tid må forventes at være udtalt.

For arealerne ca. 2,6 ha, der ligger inden for grænsen, hvor ondrift ikke nå finde sted, påstås en erstatning på kr. 5.600,-, nemlig 2.000,- pr. ha for 2,2 ha og 3.000,- pr. ha for 0,4 ha.

I nævnte område forekommer tørvejord, og tørvegravning har gennem menneskealdre været foretaget til eget brug, og i perioder, for eksempel under verdenskrigene, været udnyttet kommercielt. Forekomsterne af tørvejord er formentlig efterhånden begrænsede, men nærmere undersøgelser af forekomsterne har ikke fundet sted, idet der under sagen påstås ret til efter fredningen at foretage tørvegravning, men i fald denne påstand ikke kan følges, nedlægges påstand om erstatning på

kr. 25.000 for mistet tørveskærsret.

.....
....."

Advokat Revsbech har derefter på fredningsnævnets møde den 17. januar 1972 forhøjet erstatningspåstanden til ^{i alt,} 225.000 kr. + rente og onkostninger.

Erstatning: 5.660,00 kr.

Der tilkendes til dækning af udgifter ved advokatbistand og jordbundsundersøgelse henholdsvis 400 kr. og 500 kr.

Løbenr. 28: Matr. nr. 6 c, Torun, Brøndum sogn, tilhørende J. Graungaard Bruun, Guldager.

Generelt erstatningskrav: 31.000 kr.

Specielt for grus og sand: 72.000 -

I alt 103.000 kr.

Erstatning: 2.300,00 kr.

Der tilkendes til dækning af udgifter ved jordbundsundersøgelse 150 kr.

Nævnet har tilkendt landsretssagfører Gerhard Kjer, der har repræsenteret et betydeligt antal lodsejere, 800 kr. som et samlet salær.

I alt udgør de tilkendte erstatninger:

105.915,00 kr.,

medens der i advokatøkonomkostninger er tilkendt:

2.400,00 kr,

og til dækning af udgifter ved jordbundsundersøgelse:

5.200,00 kr.

I alt 113.515,00 kr.

Erstatningsbeløbene vil være at forrente fra datoen for kendelsens afsigelse med 1 % over den af Danmarks Nationalbank fastsatte disconto pr. dato. Beløb, der er tilkendt til dækning af udgifter til advokat og til sagkyndig bistand vedrørende jordbundsundersøgelser, forrentes ikke.

Da ingen iøvrigt i ejendommene berettigede har fordret sig tillagt erstatning, vil de tilkendte erstatninger være at udbetale til ejerne af de af kendelsen omfattede ejendomme med de ovenfor nævnte forbehold om dokumentation for berettigelsen til at modtage erstatningsbeløbene.

Af erstatningen og det tilkendte omkostningsbeløb udredes 3/4 af Statskassen og 1/4 af Amtsfonden for Ribe amt.

Erstatningerne udredes iøvrigt som nedenfor bestemt.

Kendelsen vil være at tinglyse med prioritet forud for pantegæld på de nedennævnte ejendomme.

Påtaleret tillægges fredningsnævnet for Ribe amts fredningskreds og fredningsplanudvalget for Ribe amt hver for sig.

Kendelsen vil i medfør af den dagældende naturfredningslovs § 19, stk. 3, være at forelægge for Overfredningsnævnet. Det bemærkes, at denne forelæggelse ikke medfører ankebehandling, hvorfor den, der ønsker at anke kendelsen, må indsende anke-
meddelelse til Overfredningsnævnet, Nyropsgade 22, 1602 Kø-
benhavn V.

Ankefristen er 4 uger fra forkyndelsen af kendelsen.

T h i b e s t e m m e s :

Ejendommene matr. nr.e: 3 n, 4 e, 5 i, 7 c og 13 b, Alslev by og sogn, 1 a, 1 c, 1 e, 1 f, 2 a, 2 c, 2 d og 2 f, Alslev Mølle og Langsongaarde, Alslev sogn, 2 f, 9 d, 9 f, 9 l og 9 p, Toftnæs by, Alslev sogn, samt

matr. nr.e: 4 a, 4 k, 6 a, 6 b, 6 c, 6 k, 6 n, 6 o, 6 n, 6 q,
6 r, 7 a, 8 a, 9 a og 10 i, Forum by, Brøndum sogn, 1 a, 1 b,
1 k, 1 l, 1 p, 2 a, 2 d, 2 i, 2 k, 2 l, 3 a, 3 b, 3 g og 4 b,
Forunlund og Fuglbæk, Brøndum sogn, fredes som ovenfor bestemt.

I erstatning udbetales de ovenfor fastsatte beløb, i alt
kr. 105.915,00 med renter fra datoen for nærværende kendelses
afsigelse, 1 % over den af Danmarks Nationalbank fastsatte dis-
conto pr. dato, indtil betaling sker, samt herudover de tilkend-
te beløb til dækning af udgifter til advokatbistand og jordbunds-
undersøgelser.

Erik Rosenstand.

Poul Skelmosse.

Poul E. Bech.

N. P. Pedersen.

Poul Buch.

/ C. H. Theut.
Skr.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Fredningsnævnet for Ribe amts fredningskreds, Varde, den

11. december 1972.

P. n. v.

Poul Buch
Poul Buch.

/jd.

ALSLEV SOGN.

Alslev Mølle, Alslev by's jorder og

Toftnæs by.

Lb.nr.	Matr.nr.	Navn:	Total areal. Ha.	Areal under fredning. Ha.	Areal med adgang for almenheden. Ha.	Gangsti. lb. meter ca.	Areal der ikke nå inddrages under ondrift. Ha.	Areal med påstå- et grusforekomst Ha.	Grusprocent.
1.	1 ^a , 9 ^f	P.Strange-Hansen, Virum.	71.1886	11.7			8.1	5.2	16%
2.	1 ^c	C.Christiansen, Esbjerg.	18.4160	16.0			16.0		
3.	1 ^e , 9 ^l	Aksel Schack, Toftnæs.	2.3880	2.4			2.4		
4.	9 ^p	KFUM-Spejderne, Esbjerg.	12.1370	8.0	8.0	150	8.0		
5.	1 ^f	Gordon Noer, Toftnæs.	15.8096	3.2			0.6	2.6	22%
6.	2 ^c , 3 ⁿ	Soren Nielsen, Toftnæs.	7.1037	3.5			1.4	2.0	45%
7.	2 ^d , 2 ^f	Henning Andersen, Guldager.	16.5077	1.6			1.6		
8.	7 ^e ; 13 ^b	Anders Schack, Toftnæs.	19.2596	1.5			0.3	1.2	21%
9.	5 ⁱ	Jørgen Sillesen, Risskov.	11.3157	0.9			0.2	0.7	28%
10.	4 ^e	Eske Bennetsen, Toftnæs.	11.8565	0.1				0.1	28%
11.	2 ^a	Ejnar Ehmsen, Guldager.	20.5066	1.3			1.3		
12.	9 ^d	Aksel Schack, Toftnæs.	1.0441	0.2			0.2		

BRONDUM SOGN,

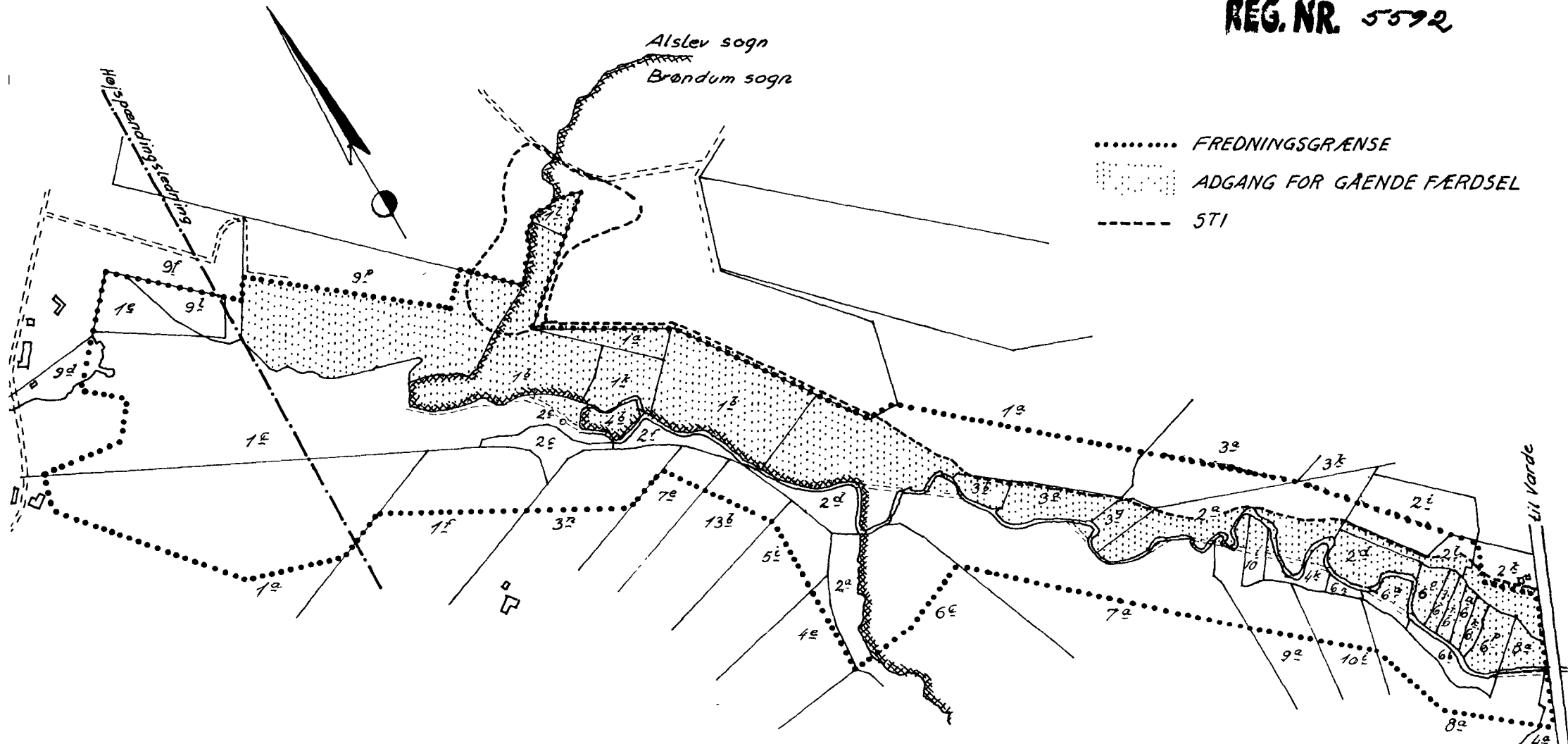
Forum by og Forumlund m.m.

Lb.nr.	Matr.nr.	Navn:	Total areal. Ha.	Areal under fredning. Ha.	Areal med adgang for almenheden. Ha.	Gangsti lb. meter ca.	Areal der ikke må inddrages under omdrift. Ha.	Areal med påstået grusforekomst. Ha.	Grusprocent.
13.	1 ^a , 1 ^l	J. Hedegård J. Nielsen Forumlund.	45.2090	15.5	10.5	220	11.5		
14.	1 ^b	K. E. Ellegård, Esbjerg.	28.6353	4.6	4.6	90	4.6		
15.	1 ^k	L. L. Nielsen, Esbjerg.	1.3780	1.4	1.4		1.4		
16.	4 ^b	Gunnar L. Jensen, Esbjerg.	22.0047	0.6	0.6		0.6		
17.	3 ^b	Jørgen V. Jørgensen, Guldager.	10.0447	0.6	0.6	85	0.6		
18.	3 ^a , 3 ^g	Karl Nielsen, Forumlund.	35.4285	3.9	2.0	280	2.0		
19.	2 ^a , 2 ^d	Erling Loklint, Forumlund.	16.9365	5.2	3.2	390	4.8		
20.	2 ⁱ	Hans Sørensen, Forumlund.	2.6470	0.8	+		0.1		
21.	2 ^k , 2 ^l 6 ^o , 6 ^p	Esbjerg kommune.	3.9353	3.2	3.0	420	3.2		
22.	6 ^a , 6 ^q 6 ^r	Harry Bech Holtz, Guldager.	9.7304	1.7	1.6		1.7		
23.	6 ^k	Dagmar Anderser, Guldager.	0.5947	0.3	0.3		0.3		
24.	6 ^b , 3 ^a	Hans B. Christensen Forum.	10.7370	3.8	0.7		2.1	1.6	25%
25.	4 ^a	Edith M. Madsen, Guldager.	30.7343	0.2	+		0.2		
26.	7 ^a	Ib Wallentin, Forum.	21.9900	7.4	0.2		3.3	3.4	40%
27.	4 ^k , 5 ⁿ 9 ^a , 10 ⁱ	N. Ingemann Nielsen Guldager.	11.4655	4.3	0.4		2.2	2.3	33%

BRØNDUM SOGN,

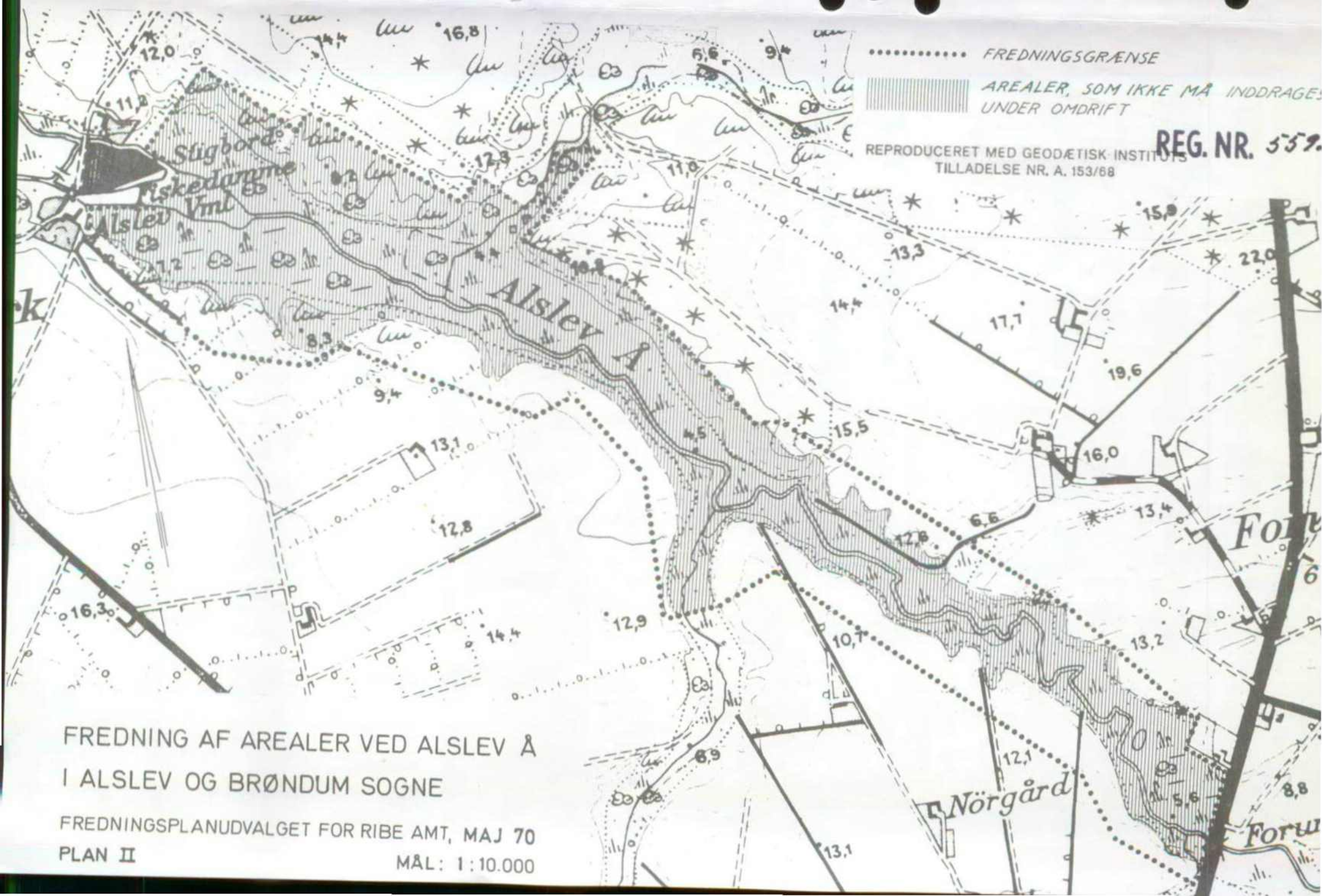
Forum by og Forumlund m.m.

Lb. nr.	Matr.nr.	Navn:	Total areal, Ha.	Areal under fredning. Ha.	Areal med adgang for almenheden. Ha.	Gangsti lb. meter ca.	Areal der ikke må inddrages under omdrift. Ha.	Areal med påstået grusforekomst. Ha.	Grusprocent.
28.	6 ^c	J. Grauengård Bruun, Guldager.	11.4848	3.1	+		1.0	1.5	3%
		I alt:		107.0	37.1	1635	79.7	20.6	



FREDNING AF AREALER VED ALSLEV Å
I ALSLEV OG BRØNDUM SOGNE

FREDNINGSPLANUDVALGET FOR RIBE AMT, MAJ 70
PLAN I MÅL: 1:10.000

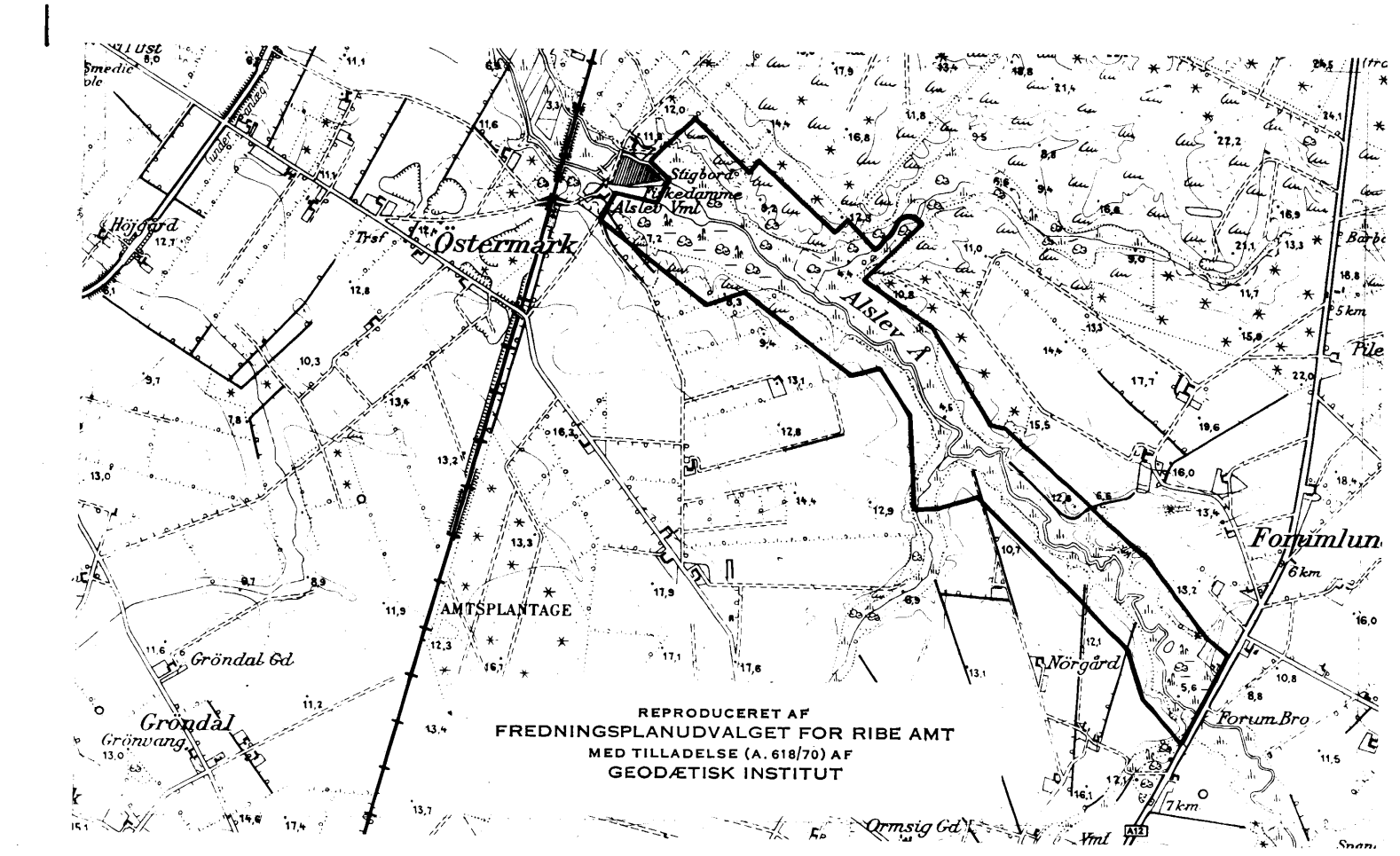
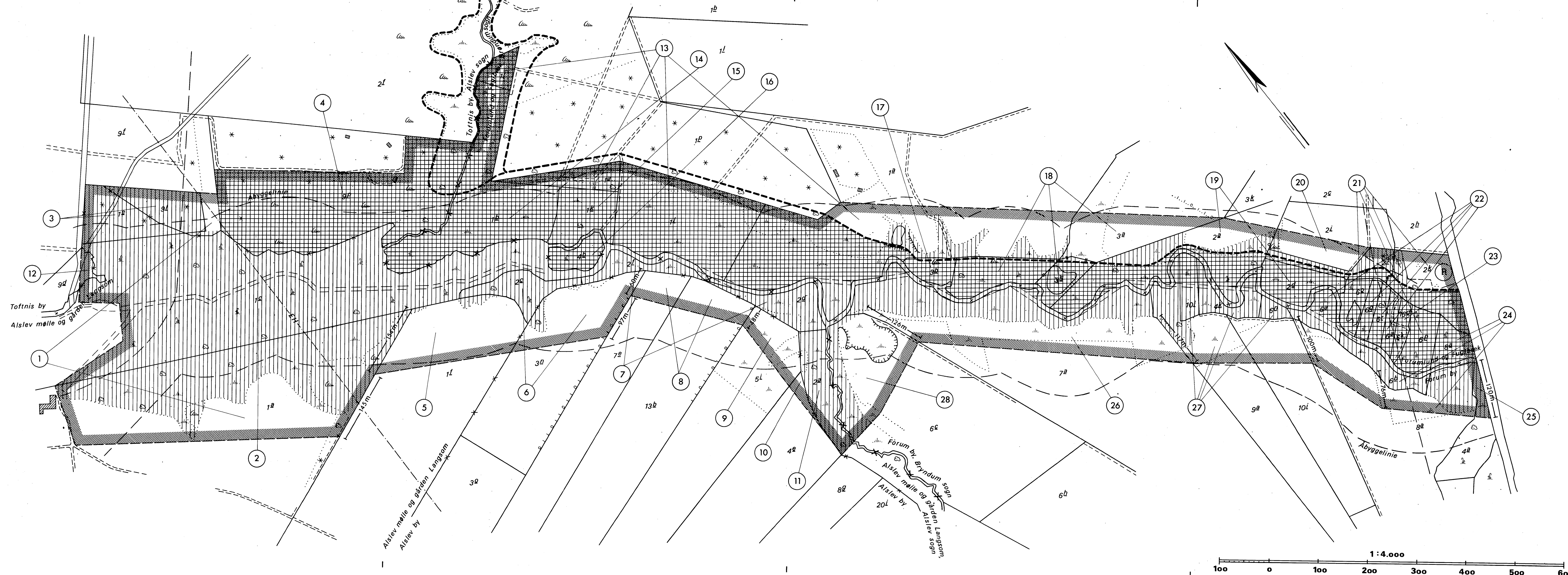


..... FREDNINGSGRÆNSE
 [Hatched Box] AREALER, SOM IKKE MÅ INDDRAGES UNDER OMDRIFT

REPRODUCERET MED GEODÆTISK INSTITUTS
 TILLADELSE NR. A. 153/68
REG. NR. 559.

FREDNING AF AREALER VED ALSLEV Å
 I ALSLEV OG BRØNDUM SOGNE
 FREDNINGSPANUDVALGET FOR RIBE AMT, MAJ 70
 PLAN II
 MÅL: 1:10.000

KORT>



REPRODUCERET AF
FREDNINGSPLANUDVALGET FOR RIBE AMT
MED TILLADELSE (A. 618/70) AF
GEODÆTISK INSTITUT

1: 25.000

- SIGNATURFORKLARING PÅ DETAILKORT:**
- GRÆNSE FOR FREDET OMRÅDE
 - STI FOR GÅENDE FÆRDEL
 - AREAL TIL INDRETNING AF PARKERINGS- OG RASTEPLADS
 - LØBENUMMER PÅ LODSEJER
 - AREAL, DER ÅBNES FOR GÅENDE FÆRDEL (SE FREDNINGSBESTEM. PKT. 10)
 - AREAL, SOM IKKE MÅ INDRAGES UNDER OMDRIFT (SE FREDNINGSBESTEM. PKT. 2)

REG. NR. 05592.000

Kortbilag hørende til	Grundkort udarbejdet den: Juni 74
OVERFREDNINGSNÆVNETS	Sted: FPU for Ribe amt
kendelse i sag nr.: 2178/1973	Rettelser, tilføjelser m.v. af/dato FPU, Ribe marts 77

FREDNING AF AREALER LANGS ALSLEV Å

UDARBEJDET AF: BK - JE
ÆNDRET marts 77: JE - BS

J.NR.: 5400-4-70	PLAN NR.: 1
RIBE, aug. 1974: <i>H. Grundtvig</i>	MÅLF.: 1:4.000 - 1:25.000

FREDNINGSPLANUDVALGET FOR RIBE AMT

DISPENSATIONER>

Afgørelser - Reg. nr.:

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning



FREDNINGSNÆVNET
FOR
RIBE AMTS FREDNINGSKREDS

Friisvadvej 3 . 6800 Varde
Telf. (05) 22 03 99

Formanden

Til fredningsregisteret
til orientering 16/8-85
H.H.

REG. NR. 5592
Varde, den 28. JULI 1985

Brev nr. 60-87

PB/es.

J.nr. 269/1983

Under henvisning til naturfredningslovens § 58 skal nævnet herved meddele, at nævnet dags dato har tilskrevet fru Ulla Pedersen, Forumlundvej 20, 6715 Esbjerg N, sålydende:

"Under henvisning til det i den af Ribe amtsråds fredningsafdeling rejste sag om udgravning af andedamme på matr. nr. 1 b, Forumlund, Bryndum, under den af Fredningsnævnet foretagne besigtigelse på stedet passerede skal nævnet herved meddele, at de foretagne udgravninger er i strid med den af nævnet afsagte kendelse af 11. dec. 1972 om fredning af arealer omkring Alslev A.

Nævnet er imidlertid alligevel enige om efter omstændighederne at meddele dispensation i medfør af kendelsen til de udførte arbejder under forudsætning af, at der omkring den sydlige udgravning efter forudgående samråd med Ribe amtsråds fredningsafdeling foretages udjævning af skråningerne med tilstedeværende overskudsjord, så dammen herved tilpasses omgivelserne, ligesom de opsatte hegn skal fjernes.

Nævnets afgørelse kan, senest 4 uger efter at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K, af andrageren, Ribe amtsråd, Esbjerg kommune, Danmarks Naturfredningsforening og Fredningsstyrelsen, jfr. naturfredningslovens § 58, hvorfor de nævnte arbejder med udjævning ikke må påbegyndes inden klagefristens udløb.

Såfremt en klage er indgivet, må nævnets godkendelse ikke udnyttes, førend sagen er færdigbehandlet af Overfredningsnævnet."

P. n. v.
E. b.


Poul Buch

Modtaget i fredningsstyrelsen

Fredningsstyrelsen,
Amaliegade 13,
1256 København K.

29 JULI 1985



FREDNINGSNÆVNET
FOR

RIBE AMTS FREDNINGSKREDS

Frisvadvej 3 . 6800 Varde

Telf. (05) 22 03 99

Formanden

RIBESKOLEN
Rokfogade 94 - Postbox 69
6701 Esbjerg - Tlf. 05 13 66 77

REG. NR.

5592 *÷ andre
12b JM*

Esbjerg, den
XXXX

5 OKT. 1987

J.nr. 128/86

Under henvisning til naturfredningslovens § 58 skal navnet herved meddele, at navnet dags dato har tilskrevet

KFUM Spejderne, Korsø Divisionen, v/Bouil Silberbauer, Roald Anundsensvej 35, 6715 Esbjerg N., således:

"I besvarelse af Deres anøgende af 22. maj 1986 stillet til Varde kommune, angående tilladelse til udgravning af en mindre sø på den østligste del af matr. nr. 9, Toftnæs By, Alslev, inden for det ved Overfredningsnævnets kendelse af 20. maj 1977 fredede areal omkring Alslev a, skal navnet herved for sit vedkommende i medfør af naturfredningslovens § 34 meddele tilladelse til den allerede foretagne udgravning af en sø på under 600 m².

Nævnet er bekendt med de af Ribe amtsråd i skrivelse af 8. august 1986 stillede vilkår, hvilke vilkår tillige gælder for nævnets tilladelse.

Nævnets afgørelse kan senest 1 uger efter at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Overfredningsnævnet, Slotsmarken 13, 2970 Hørsholm, af andrageren, Ribe amtsråd, primærkommunen, Danmarks naturfredningsforening og skov- og naturstyrelsen, jfr. naturfredningslovens § 50.

Denne godkendelse bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år."

Skov- og naturstyrelsen

4. kontor

Slotsmarken 13
2970 Hørsholm.

P.n.v.
S.P.


Søren Pedersen
sekr.



FREDNINGSNÆVNET

FOR

RIBE AMTS FREDNINGSKREDS

Rolfsgade 94 . Postbox 60
6701 Esbjerg . Tlf. 75 13 66 77

Formanden

J.nr. 151/92

REG. NR. 5592.00

Esbjerg, den 13 OKT 1992
/iø

Under henvisning til naturfredningslovens § 58 skal nævnet herved meddele, at nævnet dags dato har tilskrevet Esbjerg kommune, stadsarkitektens forvaltning, Iorvegade 74, postboks 70, 6701 Esbjerg således:

I besvarelse af Deres andragende af indg. d. 3/7-1992 angående tilladelse for Søren B. Schmidt, Nr. Forumvej 20, Esbjerg til ~~opførelse/opsætning~~ af anlæggelse af en sø i fredet område på matr.nr. 6 c Forum by, Bryndum, Esbjerg kommune skal nævnet herved for sit vedkommende i medfør af naturfredningslovens § 50 meddele tilladelse til det planlagte på vilkår, at det sker i overensstemmelse med det fremsendte materiale m.v. og de nævnet iøvrigt givne oplysninger.

Nævnets afgørelse kan senest 4 uger efter at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Naturklagenævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af andrageren, Ribe amt, primærkommunen, Danmarks Naturfredningsforening, Skov- og Naturstyrelsen, lokale foreninger og lignende, som har væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indgives til fredningsnævnet, der videresender sagen til Naturklagenævnet. anlæggelse

Evt. ~~Byggeri/opsætning~~ må derfor ikke påbegyndes inden klagefristens udløb.

Såfremt en klage er indgivet, må nævnets godkendelse ikke udnyttes, førend sagen er færdigbehandlet af Naturklagenævnet.

Denne godkendelse bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Skov- og Naturstyrelsen
4. kontor
Slotsmarken 13
2970 Hørsholm.

P. A. V.

Tage Hansen

1211/9-0023
1

J.nr. 175/92

/iø

Under henvisning til naturfredningslovens § 58 skal nævnet herved meddele, at nævnet dags dato har tilskrevet Ribe amt, teknisk forvaltning, Sorsigvej 35, 6760 Ribe således:

I besvarelse af Deres antragende af 2. oktober 1992 angående tilladelse for Ribe amt, teknisk forvaltning til ~~etablering af omløbsstryg v/stemmerør ved Alslev Mølle Dambrug~~ etablering af omløbsstryg v/stemmerør ved Alslev Mølle Dambrug på matr.nr. 1 c Langsom Gårde og 9 d Toftnæs by, Alslev skal nævnet herved for sit vedkommende i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 meddele tilladelse til det planlagte på vilkår, at det sker i overensstemmelse med det fremsendte materiale m.v. og de nævnet iøvrigt givne oplysninger samt på vilkår, iflg. skrivelse af 2/10 - 1992 fra Ribe amt (kopi vedlægges).

Nævnets afgørelse kan senest 4 uger efter at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Naturklagenævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af andrageren, Ribe amt, primærkommunen, Danmarks Naturfredningsforening, Skov- og Naturstyrelsen, lokale foreninger og lignende, som har væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indgives til fredningsnævnet, der videresender sagen til Naturklagenævnet. etablering

Evt. ~~byggetilladelse~~ må derfor ikke påbegyndes inden klagefristens udløb.

Såfremt en klage er indgivet, må nævnets godkendelse ikke udnyttes, førend sagen er færdigbehandlet af Naturklagenævnet.

Denne godkendelse bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

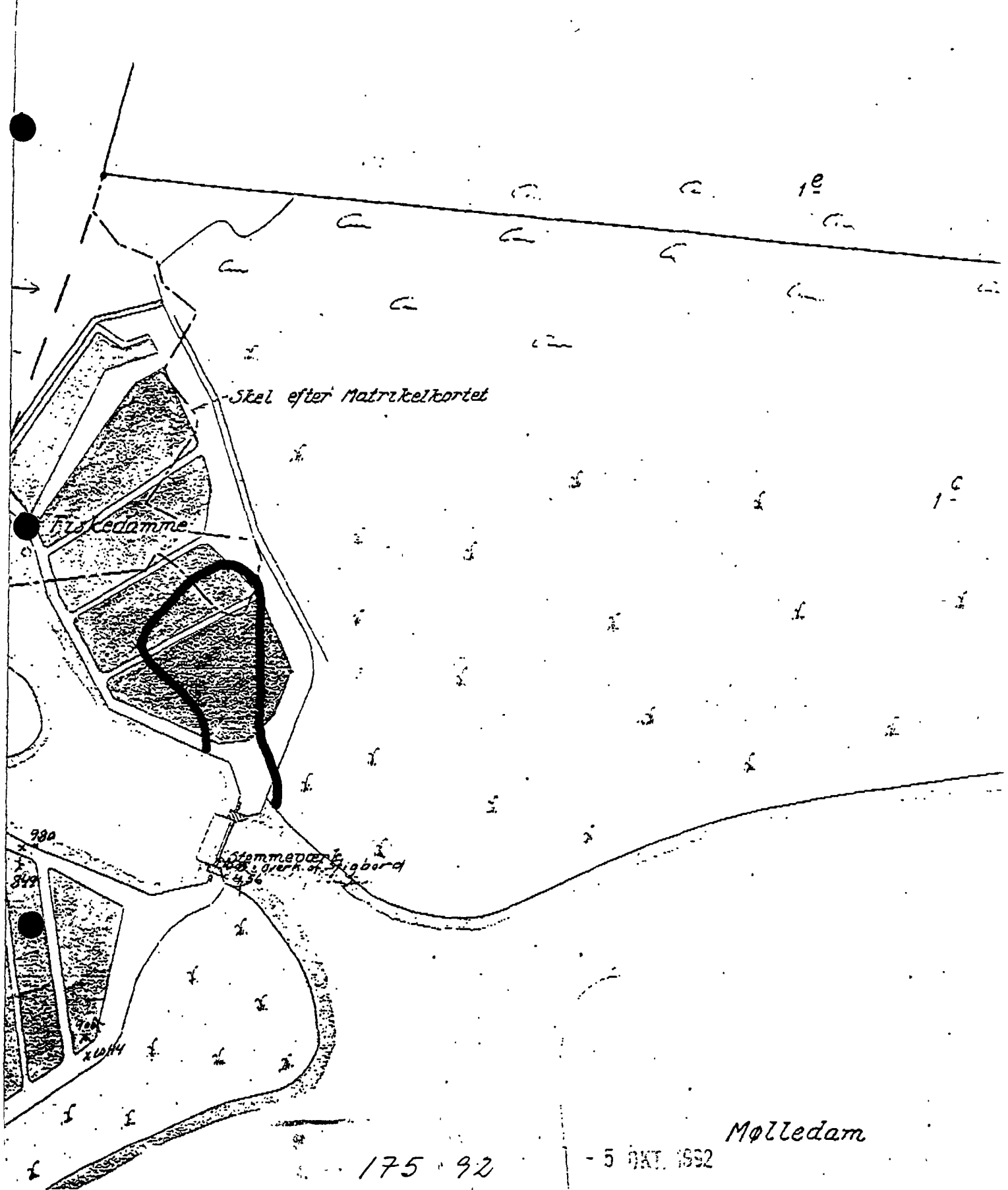
Skov- og Naturstyrelsen
4. kontor
Slotsmarken 13
2970 Hørsholm.

P.n.v.
Poul Hald Andersen
sekr.

12119-0023
3.

2V

105
76



Omløbsstrygets placering ved
 stemmeværket ved Alslev Mølle
 Dambrug. Miljøministeriet, J.nr. SN
 12119-0023
 10 NOV. 1992

rett.	tegn. nr.	
tegn.	kont.	
godk.	ea.	mål
j.nr.		

Fredningsnævnets afgørelse
i
sagen om plantning af læhegn
på fredede arealer ved Alslev Å.

Med en skrivelse af 29. september 1995 fra Ribe Amt, Natur- og Planafdelingen, modtog fredningsnævnet en ansøgning fra Fællesudvalget for læplantning, Give, om dispensation for gårdejer Karl Andersen, Forum, til at plante et læhegn på de lave skråninger ovenfor ådalen ved Alslev Å på ejendommen matr. nr. 3 a og 3 b, Forum by, Brøndum. Det jordstykke, der skal beplantes med et læhegn, er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 20. maj 1977 om fredning af Alslev Å med tilstødende arealer i Esbjerg og Varde kommuner, hvorfor plantningen af læhegnet kræver, at fredningsnævnet meddeler dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 til rejsningen af læhegnet.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 15. december 1995, hvor nævnet besluttede at meddele Fællesudvalget for læplantning dispensation til arbejdets gennemførelse.

Sagens omstændigheder:

I amtets skrivelse af 29. september 1995 hedder det blandt andet:

" Lb. nr. 75 ved Alslev Å.

Et nord/sydgående hegn der ønskes plantet øst for åen. Idet Alslev Å og nærmeste omgivelser er fredet, forudsætter plant-

ning af hegnet Fredningsnævnets dispensation fra fredningen af Alslev Å ".....

I Overfredningsnævnets kendelse om fredning af Alslev Å hedder det blandt andet:

" I. Fredningsnævnets kendelse af 11. december 1972 - i hovedtræk.

.....

b. Fredningsområdets beskrivelse.

I rejsningsskrivelse af 9. september 1969 oplyser fredningsplanudvalget bl. a.:

"..... Ådalen omkranses af lave skåninger, der dels henligger som lyngarealer, dels som vedvarende græs. På nogle af lyngarealerne findes en del selvsået vækst, hvis fjernelse yderligere vil fremhæve landskabet

Umiddelbart nord for ådalen findes et militært øvelsesområde, der fortrinsvis henligger som hedebakker. Gennem dette område strækker der sig en meget smuk dal med en bæk, som udmunder i Alslev å

Til området knytter sig endvidere ifølge udtalelse fra Naturhistorisk forening for Sydvestjylland botaniske og ornitologiske værdier.

Hertil kommer, at arealernes nære beliggenhed ved de to større byer, Esbjerg og Varde giver dem en betydelig værdi som nærrekreativt område og som ekskursionsområde for bl. a. disse byers folkeskoler, gymnasier og seminarier.

c. Fredningskendelsens indhold.

Ved fredningsnævnets kendelse af 11. december 1972 er fredning af ådalen gennemført i alt væsentligt som påstået af

fredningsplanudvalget. Det fredede er herefter pålagt fredningsbestemmelser, der tilsigter at bevare den uberørte ådal i dens nuværende tilstand, bl. a. med forbud mod at inddrage de lavtliggende, uopdyrkede arealer, ialt ca. 80 ha, under omdrift, samt mod at foretage terrænændringer, herunder grus- og sandgravning i de tilstødende højereliggende arealer. Endvidere tillægger kendelsen offentligheden adgang til gående færdsel til en del af dalen nord for åen ad en udlagt sti, delvis beliggende på militærets tilstødende arealer, samt på de uopdyrkede arealer mellem stien og åen "

Overfredningsnævnet har fastsat blandt andet følgende fredningsbestemmelser for Alslev Å med tilstødende arealer:

.....

2. Enhver foranstaltning, der kan virke skadelig på den naturlige plantevækst og ændre karakteren af mose, eng, hede eller overdrev inden for de på kortbilaget nærmere angivne arealer er ikke tilladt. Omløjning og inddragning af disse arealer under omdrift må således ikke finde sted. De fredede arealer må ikke tilplantes - dog skal eksisterende læplantninger kunne fornyes.

.....

8. Etablering af hegn ud over de nødvendige kreaturhegn er ikke tilladt ".....

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 15. december 1995.

I mødet deltog topograf Jørgen Ellegaard, Ribe Amt, læplantningsinspektør Helge Knudsen, Fællesudvalget for læplantning, Give, læplantningskonsulent Hans Nansen Poulsen, Hedeselskabet, Horne, og gårdejer Karl Andersen, Forum.

I fredningsnævnets forhandlingsprotokol er følgende anført om forhandlingerne under mødet:

" Fredningsnævnet foretog besigtigelse af de arealer, hvorover læhegnet ønskes plantet.

Læplantningskonsulent Nansen Poulsen oplyste, at gårdejer Karl Andersen ønsker at plante et læhegn på sin ejendom matr. nr. 3 a og 3 b Forum by, Bryndum, ovenfor skrænten ned mod Alslev Å. Læhegnet vil dele markerne i to dele. Arealerne mellem markvejen og ådalen har i de senere år udelukkende været anvendt til afgræsning, fordi det ikke har været rentabelt for Karl Andersen at dyrke denne del af jordtilliggendet til sin ejendom. Plantningen af læhegnet vil betyde, at jordstykket mellem læhegnet og fredningsgrænsen vil kunne dyrkes sammen med markerne øst for fredningsgrænsen. Det vil fortsat være urentabelt at dyrke jordstykket mellem læhegnet og ådalen.

Gårdejer Karl Andersen bemærkede, at jordstykket mellem markvejen og ådalen har ligget brak i de sidste 2 år.

Topograf Jørgen Ellegaard anførte, at plantningen af læhegnet med den foreslåede linjeføring betyder, at jordstykket mellem læhegnet og fredningsgrænsen på naturlig måde kan indtages til landbrugsmæssige formål. Herved flyttes fredningsgrænsen i realiteten. Da fredningen retter sig mod ådalen, og da læhegnet med den foreslåede linjeføring ikke er til gene for offentligheden, der færdes ad naturstien i ådalen, udtaler amtet sig ikke mod det ansøgte "

Hegnets linjeføring er vist på et kort, Ribe Amt, Natur- og Planafdelingen, har fremsendt til fredningsnævnet med en skrivelse af 14. december 1995.

Fredningsnævnets afgørelse:

Det er formålet med fredningen af Alslev Å med tilstødende

arealer at bevare åen og ådalen i dens uberørte tilstand. De fredningsbestemmelser, der er fastsat i Overfredningsnævnets afgørelse om fredning af åen og ådalen, skal ses i lyset af dette formål. I betragtning af at læhegnet påtænkes plantet på de flade arealer ovenfor ådalen og i en sådan afstand fra skrænterne mod ådalen, at læhegnet ikke er synligt fra naturstien i dalens bund, samt at plantningen af læhegnet ikke i øvrigt berører kerneområdet for fredningen af Alslev å med tilstødende arealer, meddeler fredningsnævnet gårdejer Karl Andersen dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 fra bestemmelserne i Overfredningsnævnets kendelse af 20. maj 1977 om fredning af Alslev Å med tilstødende arealer til at plante læhegnet med den linjeføring, der fremgår af det kortmateriale, Ribe Amt, Natur - og Planafdelingen, har fremsendt til nævnet den 14. december 1995 og iøvrigt på vilkår, at arealerne mellem læhegnet og ådalen hovedsageligt anvendes til græsning.

Klagevejledning:

Denne dispensation kan senest 4 uger efter at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Naturklagenævnet, Vermundsgade 38 b, 2300 København Ø, af andrageren, Ribe Amtskommune, Esbjerg Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Skov - og Naturstyrelsen, lokale foreninger og lignende, som har væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indgives til Fredningsnævnet, der videresender sagen til Naturklagenævnet.

Plantningen af læhegnet må derfor ikke påbegyndes inden klagefristens udløb.

Såfremt en klage er indgivet, må nævnets dispensation ikke udnyttes, førend sagen er færdigbehandlet af Naturklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Fredningsnævnet for Ribe Amts fredningskreds,
Esbjerg, den 5. januar 1996.


Tage Hansen

30 JUNI 1998

Fredningsnævnets afgørelse
i sagen om skovrejsning på
ejendommen matr. nr. 3 a
og matr. nr. 3 b Forum,
Bryndum, tilhørende gårde-
jer Karl Kristian An-
dersen, Esbjerg.

(J. nr. 7/1998)

Med en skrivelse af 5. marts 1998 fra Ribe Amt, Plan - og land-
skabsafdelingen, modtog fredningsnævnet en ansøgning fra gårdejer
Karl Kristian Andersen, Esbjerg, om dispensation i medfør af na-
turbeskyttelseslovens § 50 til at rejse skov på ejendommen matr.
nr. 3 a og 3 b Forum, Bryndum, fordi det areal, hvorpå skovrejs-
ningen skal ske, er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse, af-
sagt den 20. maj 1977.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 19. juni
1998, hvor det blev besluttet at meddele gårdejer Karl Kristian
Andersen den fornødne dispensation til skovrejsningen.

Om sagens nærmere omstændigheder er følgende oplyst:

Den 9. september 1969 fremsatte fredningsplanudvalget for Ribe og
Ringkøbing amter begæring over for fredningsnævnet for Ribe amt om
fredning af et større areal omkring Alslev å i Aslev og Brøndum
sogne. Det hedder herom i kendelse, afsagt af fredningsnævnet for
Ribe amt den 11. december 1972, hvorved begæringen blev taget til
følge, blandt andet:

"Ved skrivelse af 9. september 1969 fremsatte fredningsplanud-
valget for Ribe og Ringkøbing amter begæring over for fred-
ningsnævnet for Ribe amtsrådsreds om rejsning af fredningssag
for et areal på ca. 126 ha omkring Alslev å fra Forum bro til
Alslev mølle, beliggende i Alslev og Brøndum sogne.

I begæringen hedder det bl.a. om de pågældende arealer og begrundelsen for at påstå disse fredet:

".....

Alslev å er i 1966 blevet opgravet og enkelte større slynger er blevet gennemgravet. Denne regulering har betydet en vandstandssænkning ved Forum bro, mens der som følge af opstemningen ved dambruget ikke er sket nogen væsentlig vandstandssænkning længere mod vest. Som følge heraf vil de tilgrænsende engarealer næppe kunne dyrkes i omdrift og i den nedre del vil ådalen som hidtil blive sumpet eng med mosehuller, rørskær og pilekrat. Kun en ny åregulering med afløb neden for stemmeværket vil kunne ændre disse forhold.

Ådalen omkranses af lave skråninger, der dels henligger som lyngarealer, dels vedvarende græs. På nogle af lyngarealerne findes en del selvsået opvækst, hvis fjernelse yderligere vil fremhæve landskabet.

Umiddelbart nord for ådalen findes et militært øvelsesområde, der fortrinsvis henligger som hedebakker. Gennem dette område strækker der sig en meget smuk dal med en bæk, som udmunder i Alslev å.

Man er bekendt med, at Naturhistorisk forening for Sydvestjylland i forbindelse med den stedfundne regulering af åen har udtalt, at området i botanisk og ornithologisk henseende er af en sådan egenart, at en fredning vil være ønskelig, og dette må, i betragtning af de relativt små ændringer, åreguleringen har medført, stadig gælde.

Det skal endelig anføres, at de omhandlede arealers nære beliggenhed ved de to større byer, Esbjerg og Varde, (afstand henholdsvis 10 og 6 km) giver arealerne en betydelig værdi som nærrekreativt område og som ekskursionsområde for bl.a. disse byers folkeskoler, gymnasier og seminarier.

.....

Med henvisning til det således anførte har fredningsplanudvalget den opfattelse, at de omhandlede arealer er af en sådan skønhed og ejendommelighed, at de har væsentlig betydning for almenheden og bør fredes....."

Ved fredningsnævnets kendelse blev fredningen af ådalen gennemført i alt væsentligt som påstået af fredningsplanudvalget. Fredningsnævnet har anført følgende begrundelse for at frede arealerne langs Alslev Å:

" Efter det fremkomne og på grundlag af den stedfundne besigtigelse har fredningsnævnet enstemmigt vedtaget at give rekvirenten..... medhold i, at det vil være af væsentlig betydning for almenheden, at det omhandlede areal fredes, og at der åbnes adgang for almenheden til færdsel til fods i nærmere bestemt omfang på det fredede areal, hvorved dette vil kunne tjene som nærrekreativt område og som ekskursionsområde for befolkningen på Esbjerg - Varde egnen, herunder for undervisningsinstitutioner....."

Fredningsnævnet pålagde herefter det fredede areal fredningsbestemmelser, der tilsigtede at bevare den uberørte ådal i den nuværende tilstand, bl.a. med forbud mod at inddrage de lavtliggende uopdyrkede arealer, ialt ca. 80 ha, under omdrift, samt mod at foretage terrænændringer, herunder grus - og sandgravning i de tilstødende højereliggende arealer og forbud mod at tilplante de fredede arealer. Der blev endvidere tillagt offentligheden adgang til gående færdsel til en del af dalen nord for åen ad en udlagt sti, delvis beliggende på militærets tilstødende arealer, samt på de uopdyrkede arealer mellem stien og åen.

Fredningsnævnets afgørelse blev indbragt for Overfredningsnævnet, der traf afgørelse i sagen den 20. maj 1977. Et flertal af overfredningsnævnets medlemmer fandt, at ådalen burde undergives fredning. Flertallet lagde ud over de landskabelige værdier vægt på den betydning, området ville kunne få som nærrekreativt område for

især Esbjerg kommune, hvor der i kun få kilometers afstand er nye boligområder under udvikling. Flertallet fandt endvidere, at det var af særlig betydning, at området ved fredningen blev åbnet for offentlig adgang, og at fredningsbestemmelserne gav mulighed for pleje af arealerne.

Der blev herefter fastsat blandt følgende bestemmelser for det fredede areal:

".....

1. Ændringer af åens naturlige løb og nuværende vandstand må ikke finde sted, udover hvad almindelig oprensning nødvendig gør.

2. Enhver foranstaltning, der kan virke skadelig på den naturlige plantevækst og ændre karakteren af mose, eng, hede eller overdrev inden for de på kortbilaget nærmere angivne arealer er ikke tilladt. Ompløjning og inddragning af disse arealer under omdrift må således ikke finde sted. De fredede arealer må ikke tilplantes - dog skal eksisterende læplantninger kunne fornyes.....

4. Ændringer af terrænformerne må ikke finde sted. Således må der ikke foretages afgravning og påfyldning udover, hvad der er nødvendigt til almindelig udgrøftning og lignende....."

Den 29. september 1995 ansøgte Fællesudvalget for læplantning, Give, om dispensation for gårdejer Karl Kristian Andersen til at plante et læhegn på de lave skråninger ovenfor ådalen ved Alslev å på ejendommen matr. nr. 3 a og 3 b, Forum by, Brøndum

Ved en afgørelse af 5. januar 1996 meddelte fredningsnævnet gårdejer Karl Kristian Andersen dispensation til at plante læhegnet. Det hedder blandt andet i fredningsnævnets begrundelse for at meddele dispensationen:

" Det er formålet med fredningen af Alslev Å med tilstødende

arealer at bevare åen og ådalen i den uberørte tilstand. De fredningsbestemmelser, der er fastsat i Overfredningsnævnets afgørelse om fredning af åen og ådalen, skal ses i lyset af dette formål. I betragtning af at læhegnet påtænkes plantet på de flade arealer ovenfor ådalen og i en sådan afstand fra skrænterne mod ådalen, at læhegnet ikke er synligt fra naturstien i dalens bund, samt at plantningen af læhegnet ikke i øvrigt berører kerneområdet for fredningen af Alslev Å med tilstødende arealer, meddeler fredningsnævnet gårdejer Karl Andersen dispensation til at plante læhegnet med den linjeføring, der fremgår af det kortmateriale, Ribe Amt har fremsendt til nævnet og i øvrigt på vilkår, at arealerne mellem læhegnet og ådalen hovedsageligt anvendes til græsning ".

Den 29. august 1997 ansøgte gårdejer Karl Kristian Andersen Oxbøl Statsskovdistrikt om tilskud til skovrejsning på et 6,73 ha stort areal af sin ejendom matr. nr. 3 a og 3 b Forum, Bryndum. Ansøgningen om skovrejsningen blev endvidere forelagt Ribe amt, natur - og planafdelingen.

I en skrivelse af 5. november 1997 til Oxbøl Statsskovdistrikt har Ribe Amt, natur - og planafdelingen, blandt andet anført:

" Ribe Amt har modtaget kopi af ansøgningen fra Karl Kristian Andersen om skovrejsning på ejendommen. Arealet hvorpå skoven ønskes rejst er i regionplanen udpeget som skovrejsningsområde. Dog er en del af området beliggende inden for Alslev Å fredningen, hvor plantning ikke tilladt. Derfor er dette areal udpeget som område, hvor skovrejsning er uønsket.

Amtet har undersøgt ansøgningen i forhold til den lovgivning, der administreres af amtet og har følgende bemærkninger:

- Arealet ligger i SFL - område, hvor indkomstkompensation gennem MJV - ordningerne for 20 - årig udtagning af agerjord er mulig. Amtet har givet tilsagn om dette..... Det bemærkes, at de områder, hvor der søges om 20 årig indkomstkompensation og

de arealer hvor der søges skovrejsning ikke er sammenfaldende.

- Arealet er berørt af naturbeskyttelseslovens beskyttelseslinier omkring vandløb, søer og fortidsminder, som vist på vedlagte kort. Beskyttelseslinien er i store træk sammenfaldende med fredningsgrænsen.

Skovrejsning på arealer der er pålagt restriktioner kræver dispensation fra Ribe Amt, som kan betragte den tilsendte ansøgning om skovrejsning som ansøgning om de nødvendige dispensationer. Dispensation fra fredningsdeklarationen skal behandles af fredningsnævnet for Ribe Amt.

Amtet vil gerne drøfte dispensationsmulighederne med ansøger og statsskovdistriktet før sagsbehandlingen sættes i gang. Derfor vil amtet gerne høre, om disse bemærkninger giver anledning til ændringer i projektet....."

I en skrivelse af 24. november 1997 til Oxbøl Statsskovdistrikt har amtet anført:

" Ribe Amt har tidligere udtalt sig om ansøgningen fra Karl Kristian Andersen om skovrejsning på ejendommen, hvoraf dele ligger indenfor Alslev Å fredningen. Ansøger har efterfølgende oplyst, at han har opnået dispensation til at etablere et læhegn parallelt med åen indenfor fredningsgrænsen. Det er tanken at skoven skulle plantes op til dette hegn.

Da ansøger har oplyst at læhegnet er plantet på nuværende tidspunkt, ser amtet ingen begrundelse for, ikke at anbefale den påtænkte skovrejsning over for fredningsnævnet. Skovrejsning indenfor fredningen kræver fredningsnævnets dispensation. Amtet vil derfor videresende ansøgningen, med anbefaling af, at dispensationen gives. Der må dog anses for usandsynligt at fredningsnævnets afgørelse vil foreligge i år.

Ansøger har derfor skitseret to muligheder for skovrejsningen.

- Skovrejsningen deles i flere etaper og der plantes først inden for fredningen når afgørelsen fra fredningsnævnet foreligger.

- Skoven flyttes udenfor fredningsgrænsen. Hvis der derefter opnås dispensation vil han i en efterfølgende runde søge tilskud til skovrejsning på det ekstra areal, som dispensationen giver mulighed for.

Ansøger har oplyst, at han uanset fredningsnævnets afgørelse agter at rejse en skov af den ansøgte størrelse....."

Ribe Amt sendte sagen til fredningsnævnet ved en skrivelse af 5. marts 1998. Det hedder i skrivelsen blandt andet:

" Ribe Amt har fra Oxbøl Statsskovdistrikt modtaget kopi af ansøgning fra Karl Kristian Andersen, om skovrejsning på matr. nr. 3 a og 3 b, Forum by, Bryndum.

Amtet har i brev af 5. november meddelt Oxbøl Statsskovdistrikt, at en del af det påtænkte skovrejsningsareal er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 20. maj 1977. Det meddeltes samtidig, at såfremt ansøger måtte opnå tilskud til skovrejsning ville ansøgning blive betragtet som ansøgning om dispensation fra fredningsbestemmelserne.

Ansøger har til Amtet oplyst, at han i kendelse af 5. januar 1996 har opnået Fredningsnævnets dispensation til at plante et læhegn parallelt med åen indenfor fredningsgrænsen. Han har videre oplyst, at læhegnet er etableret. Der henvises til nævnets j. nr. 21/195.

Ansøger ønsker nu at rejse skov i området bag dette læhegn mellem læhegnet og fredningens nordgrænse. Det er herefter tanken at læhegnet skal indgå som bryn i skoven.

Med fredningsnævnets dispensation til etableringen af læhegnet er den del der ønskes tilplantet visuelt fjernet fra ådals-

landskabet. Ribe Amt finder på dette grundlag ikke, at der er væsentlige indvendinger mod at arealet bag læhegnet tilplantes.

Arealet er tillige beliggende indenfor naturbeskyttelseslovens åbeskyttelseslinie omkring Alslev Å. Såfremt fredningsnævnet dispenserer fra fredningsbestemmelserne er Ribe Amt sindet at meddele dispensation til beplantning inden for åbeskyttelseslinien " .

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet modtog sagen fra Ribe Amt ved skrivelsen af 5. marts 1998, modtaget i nævnet den 6. marts 1998.

Fredningsnævnet anmodede i en skrivelse af 23. marts 1998 Danmarks Naturfredningsforening om en udtalelse. Denne anmodning besvarede naturfredningsforeningen ved en skrivelse af 6. maj 1998. Det hedder i denne skrivelse blandt andet:

".....

Arealet, hvortil der søges om skovrejsningstilladelse (del af matr. nr. 1 a Forumlund, Bryndum) er delvis beliggende indenfor å beskyttelseslinien jfr. § 16 Lov om Naturbeskyttelse, fredningsgrænsen for Alslev Å fredningen og indenfor det i kommuneplan/Regionplan markerede område for " bevaringsværdigt miljø " hvor det yderligere er fremhævet, at skovrejsning er uønsket.

I ansøgningens skema S1 om tilskud til skovrejsning er hele arealet angivet som skovrejsningsområde. På tilplantningsplanen (bilag til ansøgningen), der er udført af Hedeselskabet, er hverken åbeskyttelseslinien eller fredningsgrænsen indtegnet.

Det fremgår af Amtets skrivelse af 24. november 1997, at ansøger har oplyst, at han har opnået dispensation til at etablere et læhegn parallelt med åen indenfor fredningsgrænsen. Et bilagt kort viser dette læhegn ca. 50 m indenfor fredningsgræn-

sen/ - åbeskyttelseslinien. Det os foreliggende materiale indeholder ingen dokumentation for denne påstand.

Ribe Amt anbefaler derimod den påtænkte skovrejsning over for fredningsnævnet, da ansøger har oplyst, at læhegnet er plantet på nuværende tidspunkt.

DN's lokalkomité mener ikke, at det gavner hverken frednings-sagen, lovgivningen eller den kommunale resp. amtskommunale planlægning, hvis dispensationer kan opnås så let som det tilsyneladende er tilfældet, og at tidligere givne dispensationer bruges som l fttestang for yderligere indgreb.

Vores mistanke om, at lovens, fredningens og kommuneplanens bestemmelser håndhæves for lempeligt bliver bekræftet, da vi ved en besigtigelse af området den 5. maj d. . måtte konstatere, at arealet indenfor åbeskyttelseslinien og fredningsgrænsen m.m. er tilplantet.

....."

Fredningsnævnet holdt møde i sagen fredag den 19. juni 1998. Det hedder om dette møde i nævnets forhandlingsprotokol:

"....."

Mødt var:

For og med andrageren, gårdejer Karl Kristian Andersen, konsulent Søren Stilling, Hedeselskabet, Varde.

For Ribe Amt, Plan - og landskabsafdelingen, biolog Kaj Rath, Ribe.

For Oxbøl Statsskovdistrikt, skovfoged Peter Iversen, Oksbøl.

Fredningsnævnets formand konstaterede, at der er sket beh rig indkaldelse til nævnets m de og redegjorde kort for baggrunden

vil fjerne udsynet fra ådalen mod nordøst, har amtet vurderet, at ingen fredningsmæssige interesser taler mod, at der meddeles gårdejer Karl Kristian Andersen dispensation til skovrejsningen.

Biolog Kaj Rath henholdt sig i øvrigt til det, der er anført i amtets skrivelse af 5. marts 1998 til fredningsnævnet.

Biolog Kaj Rath oplyste, at fredningsgrænsen formentlig er trukket på de højere liggende arealer oven for ådalen for at hindre, at der bliver gravet efter sand og grus i ådalens skrånter, som er rige på forekomster af disse råstoffer.

Søren Stilling bemærkede, at gårdejer Karl Kristian Andersen ifølge det oprindelige projekt ville rejse skov længere mod nordvest og på arealet omkring slugten ned mod Alslev å. Han valgte imidlertid af hensyn til det meget smukke landskab omkring slugten at ændre projektet således, at skovrejsningen skulle ske på det areal, som nu er tilplantet med pil, birk, løn, eg og tjørn. Træerne og buskene vil springe i skov på sigt, fordi andrageren ikke må foretage indgreb i beplantningen de næste 20 år.

Skovfoged Peter Iversen anførte, at Oxbøl Statsskovdistrikt ikke har indvendinger mod gårdejer Karl Kristian Andersens ansøgning om dispensation til at rejse skov på arealet mellem læhegnet og fredningsgrænsen. Den skovrejsning, der er foretaget, er ud fra et forstmæssigt synspunkt korrekt og afpasset læhegnet.

Fredningsnævnets formand sluttede forhandlingerne og bemærkede, at fredningsnævnets afgørelse vil blive truffet snarest og sendt til andrageren og øvrige, som har interesse i sagen.

Fredningsnævnets afgørelse:

Det er formålet med fredningen af Alslev å og tilstødende arealer at bevare den uberørte ådal i dens nuværende tilstand, bl.a. med forbud mod at inddrage de lavtliggende, uopdyrkede arealer under

omdrift samt mod at foretage terrænændringer, herunder grusgravning og sandgravning, i de tilstødende højereliggende arealer. Den skovrejsning, som Karl Kristian Andersen har foretaget på de høje liggende arealer ud mod fredningsgrænsen, griber ikke ind i ådalen og medfører ikke ændringer i terrænet over ådalen. Under disse omstændigheder finder nævnet ikke, at ansøgningen om dispensation til at rejse skov på arealerne over ådalen strider mod formålet fredningen af Alslev å med tilstødende arealer. Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 gårdejer Karl Kristian Andersen dispensation til projektets gennemførelse, således at den foretagne skovrejsning herved lovliggøres.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan, senest 4 uger efter at afgørelsen er meddelt den pågældende, indbringes for Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K, af andrageren, Ribe Amtskommune, Esbjerg Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Skov - og Naturstyrelsen, lokale foreninger og andre, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indgives til fredningsnævnet, der videresender sagen til Naturklagenævnet.

Fredningsnævnet for Ribe Amt,
Grindsted, den 29. juni 1998,


Bodil Ruberg

Skov- og Naturstyrelsen

8. kontor

Haraldsgade 53

2100 København Ø.

Fredningsnævnet for Syddjylland Sydlig del

Dokken 1
6700 Esbjerg
Tlf.: 9968 8800
E-mail: syddjyllandsyd@fredningsnaevn.dk

11. maj 2023
FN SJS 6/2023

FN SJS 6/2023: Ansøgning fra Joan Kirstine Andersen og Karl Kristian Andersen om lovliggørende dispensation til en etableret sø på ejendommen, matr.nr. 1a Forumlund, Bryndum, Forumlundvej 16, 6715 Esbjerg N, inden for fredningen af Alslev Å.

Fredningsnævnet har den 23. januar 2023 modtaget en ansøgning fra Esbjerg Kommune på vegne af Joan Kirstine Andersen og Karl Kristian Andersen om lovliggørende dispensation til en etableret sø på ejendommen, matr.nr. 1a Forumlund, Bryndum, Forumlundvej 16, 6715 Esbjerg N, inden for fredningen af Alslev Å.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele ansøgerne lovliggørende dispensation til det ansøgte, jf. afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund:

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 20. maj 1977 om fredningen af Alslev Å.

Af fredningsbestemmelserne fremgår blandt andet:

"1. Ændringer af åens naturlige løb og nuværende vandstand må ikke finde sted, udover hvad almindelig oprensning nødvendiggør.

2. Enhver foranstaltning, der kan virke skadelig på den naturlige plantevækst og ændre karakteren af mose, eng, hede eller overdrev inden for de på kortbilaget nærmere angivne arealer er ikke tilladt. Ompløjning og inddragning af disse arealer under omdrift må således ikke finde sted. De fredede arealer må ikke tilplantes - dog skal eksisterende læplantninger kunne fornyes.

...

4. Ændringer af terrænformerne må ikke finde sted. Således må der ikke foretages afgravning og påfyldning udover, hvad der er nødvendigt til almindelig udgrøftning og lignende.

..."

Fredningen strækker sig over arealer beliggende i henholdsvis Varde - og Esbjerg Kommune. Søen er beliggende i Esbjerg Kommune.

Det fremgår, at søen er blevet anlagt omkring 1985 af en tidligere ejer.

På kortet nedenfor ses fredningen markeret med blå indstregning. Søens placering er angivet med en gul cirkel:



Søen er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, da den er større end 100 m² og har et naturligt plante- og dyreliv. Søen har et areal på ca. 700 m² – som dog vurderes at variere i forhold til den generelle vandstand i området.

Søen er etableret i kanten af mosen for foden af ådalens skrånninger. Den anvendes i dag til vanding af kvæg i området, og bredderne er derfor relativt slidte af kvægets færdsel.

Luftfoto fra 1980 viser, at området dengang havde karakter af græsset eng og mose, før søen blev etableret. Vegetationen ser ud til at være relativt lav med få tuer af græs eller siv. Kommunens umiddelbare vurdering – på baggrund af luftfotoet – er, at stedet, hvor søen blev udgravet, ligner kanten af mosen, som den ser ud i dag.

Esbjerg Kommune har i øvrigt oplyst:

”Det er Esbjerg kommunes vurdering at en lovliggørende dispensation til etableringen af en sø på ejendommen, ikke vil medføre en negativ påvirkning af beskyttede arter eller naturtyper i Habitatområdet Alslev Å.

Bilag IV arter

Vi har vurderet konsekvenserne af en lovliggørende dispensation til etablering af søen i forhold til følgende arter:

- Odder
- Spidssnudet frø
- Grøn kølleguldsmed
- Grøn mosaikguldsmed

Esbjerg kommune har ikke noget konkret kendskab til forekomster af Bilag IV arter i eller ved søen, men vi forudsætter at der kan forekomme spidssnudet frø og odder på stedet.

Det kan heller ikke udelukkes at der kan forekomme grøn mosaikguldsmed og grøn kølleguldsmed i området. Ingen af disse to arter er dog afhængige af søer af den type, som denne vurdering drejer sig om.

Den nærmeste observation af spidssnudet frø ligger ca. 2,5 km sydøst for søen. Odder er observeret i Varde øvelsesterræn nord for ådalen og af Miljøstyrelsen ved broen over Alslev å på Forum hovedvej.

Vi kan i den forbindelse ikke udelukke at spidssnudet frø bruger søen som yngle- og opvækstområde. Vi kan heller ikke udelukke at odder lejlighedsvist søger føde i søen.

Det er på den baggrund vores vurdering at en tilkastning af søen, vil kunne ødelægge levesteder og yngleområder for Spidssnudet frø og fødesøgningsområder for odder.

Arter på udpegningsgrundlaget for Alslev Å

Habitatområdet Alslev Å er udpeget for bla. at beskytte disse arter:

- Havlampret
- Bæklampret
- Flodlampret
- Laks
- Snæbel
- Odder

Det er vores vurdering at ingen af de beskyttede fiskearter i habitatområdet findes i søen.

Søen har ikke direkte forbindelse til åen og vi har ikke kendskab til at åen tidligere har gået over side bredder og på den måde haft kontakt med søen. Yderligere er de fem fiskearter på udpegningsgrundlaget afhængig af at have adgang til vandløb, for at kunne gennemføre deres livscyklus.

Det er derfor Esbjerg Kommunes vurdering, at kun odder kan forekomme i søen.

Vores vurdering i forhold til odder, kan læses i afsnittet om bilag IV arter herover.

Naturtyper på udpegningsgrundlaget for Alslev Å

Umiddelbart omkring søen findes tre af naturtyperne, som er på udpegningsgrundlaget for habitatområdet Alslev å. Det er Surt overdrev, rigkær og tidvis våd eng. Hvis søen tilkastes, er det

muligt at området kan udvikle sig til tidvis våd eng, eller en overgangstype mellem eng og rigkær. Tidvis våd eng er kortlagt langs søens sydlige og østlige bred. Der er kortlagt rigkær ca. 10-15 m fra søens sydlige bred. Rigkæret er dog frahegnet det græssede areal omkring søen og ligger på den anden side af en grøft.

Området er for vådt til at kunne udvikle sig til surt overdrev.

Af handleplanen for habitatområdet fremgår det at der bør arbejdes for udbredelsen af mere rigkær i ådalen. Det er dog vores vurdering at dette mål bedre vil kunne opnås ved rydning af pilekrat i umiddelbar nærhed af eksisterende rigkær, frem for at forsøge at etablere naturtypen i det græssede område i kanten af ådalen. Den nuværende drift med græsning og tilskuds fodring vil i den forbindelse gøre det vanskeligt at holde arealet så næringsfattigt at rigkær vil kunne opstå på stedet.

Det skal i den forbindelse bemærkes at det er vores vurdering at den nuværende græsningsdrift og fodring er en lovlig fortsættelse af den hidtidige drift af arealerne.

Konklusion

Samlet set er det Esbjerg kommunes vurdering, at det bedste vil være, at lade søen forblive som den er i dag.

Tilkastning vil måske kunne forbedre chancerne for at arealer med rigkær i området vil øges. Det er dog temmelig usikkert om det faktisk vil ske.

Derimod er der risiko for at ynglepladser for spidssnudet frø ødelægges og for at odderens fødesøgning i området forringes.”

Fredningsnævnet skal som følge af fredningen meddele lovliggørende dispensation, såfremt søen skal forblive.

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 27. april 2023, hvor nævnet tillige har foretaget besigtigelse.

I mødet deltog formanden, dommer Henrik Tosti, det ministerudpegede medlem, Christa Jørgensen, og det kommunalt udpegede medlem, Søren Heide Lambertsen. Desuden deltog lodsejeren, Karl Kristian Andersen, og Mikkel Schelde Frederiksen på vegne Esbjerg Kommune.

Fredningsnævnets formand redegjorde for ansøgningen og de relevante dele af fredningsbestemmelserne.

Karl Kristian Andersen anviste placeringen af søen.

Mikkel Schelde Frederiksen henviste til det i ansøgningen oplyste. Man kan se, at søens brinker er forholdsvis flade, da disse bliver trådt ned af kvæget, når de går ud i søen. Esbjerg Kommune kan tiltræde, at der gives lovliggørende dispensation til søen.

Fredningsnævnets afgørelse:

Fredningsnævnet kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen. Det fremgår videre af stk. 2, at Fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper eller levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Formålet med fredningen har været at bevare åen og de omkringliggende arealer i dets tilstand. Det fremgår således, at enhver foranstaltning, der kan ændre karakteren af mose, eng, hede eller overdrev ikke er tilladt, ligesom ændringer af terrænformerne ikke må finde sted.

Ved afgørelse af, om et allerede etableret forhold kan lovliggøres, skal Fredningsnævnet vurdere, hvorvidt der ville være blevet dispenseret hertil, såfremt der var ansøgt herom på forhånd, eller om der i øvrigt er særlige forhold, som kan begrunde en efterfølgende dispensation.

Efter besigtigelsen af søen og det fredede landskab finder Fredningsnævnet, at den etablerede sø i forhold til åen og de omkringliggende arealer kun udgør et meget begrænset indgreb i landskabet. Henset hertil samt det oplyste om søens positive naturmæssige betydning, findes der at foreligge særlige forhold, der kan begrunde en dispensation.

Fredningsnævnet meddeler på denne baggrund lovliggørende dispensation til det ansøgte.

Klagevejledning:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte

sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevarerklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevarerklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevnenes-hus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevarerklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevarerklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg den 11. maj 2023

Henri Tosti
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Joan Kirstine Andersen og Karl Kristian Andersen
Esbjerg Kommune, miljo@esbjergkommune.dk, mifre@esbjerg.dk
Miljøstyrelsen, mst@mst.dk;
Naturstyrelsen Blåvand, blh@nst.dk
Kystdirektoratet, Lemvig, kdi@kyst.dk
Slot- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
Museum Sønderjylland, planer@msj.dk
Sydvestjyske Museer, Ribe, museum@sydvestjyskemuseer.dk

Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk, dnesbjerg-sager@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening/Esbjerg, esbjerg@dn.dk, henrikpr@stofanet.dk,
Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk
Dansk Ornitologisk Forening, esbjerg@dof.dk
Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
Friluftsrådet Esbjerg: sydvestjylland@friluftsradet.dk